

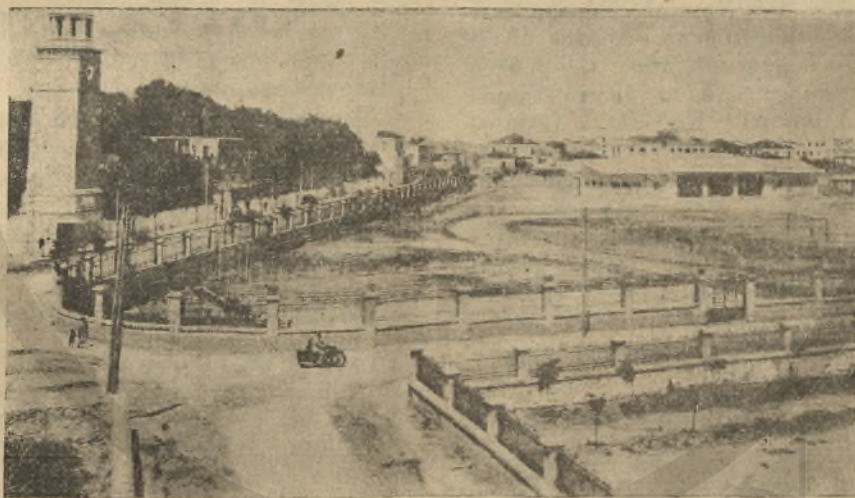

ΧΑΝΙΑ 1 Μαΐου 1955

ΕΤΟΣ Δ' ΤΕΥΧΟΣ 11ον ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡ. Δραχ. 20

ΤΙΜΗ ΦΥΛ. ΔΡΑΧ. 1

ΑΙΕΝ ΑΡΙΣΤΕΥΕΙΝ

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΣΤΑΔΙΟΝ ΧΑΝΙΩΝ

Ὁ Μάϊος μᾶς ἔφθασε, ὁ μῆνας τῶν ἐκδρομῶν καὶ τῶν σχολικῶν ἐπιδείξεων καὶ ἀγῶνων. Τὸ στάδιόν μας, τὸ καύχημα αὐτὸ τῶν Χανιωτῶν καὶ τῆς Κρήτης ὁλόκληρης, θὰ δεχθῆ πάλι μὲ περηφάνεια τὰ μαθητικὰ νειάτα ποὺ θὰ χάρισουν σ' ὅλους, μικροὺς καὶ μεγάλους, στιγμὲς ἐνθουσιασμοῦ, χαρᾶς καὶ ἐθνικῆς περηφάνειας γιὰ τὸ μέλλον τῆς ἀθάνατης ἑλληνικῆς φυλῆς, μὲ τὸ γερὸ, τὸ ἀτσαλένιο κορμί καὶ τὸ καθάριο πνεῦμα σὰν τὸν ἕαυτερο ἑλληνικὸ οὐρανό, ποὺ σὰν προστάτης μᾶς σκεπάζει.

ΠΑΣΧΑΛΙΕΣ

Μέσ' στὸν ἀπριλιάτικο κήπο, ἡ περίφημη δημιουργία τῆς ἀνοιξeos, εἶχε δημιουργήσει τὴν πιὸ φανταχτερὴ φαντασμαγορία. Οἱ πεταλοῦδες διαγράφανε τὰ πολὺχρωμα τόξα τους πάνω ἀπ' τὶς πασχάλιες, καὶ πάνω ἀπ' τὰ κάτασπρα μαλλιά μιᾶς γρηούλας ποὺ εἶχε ἀκουμπήσει σ' ἕνα παγκάκι, μὲ τὶς ἀναμνήσεις καὶ τὰ ὄνειρά της. Καὶ ζοῦσε, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, σὲ μιὰ προσήλωσι μὲ τὸ παρελθόν. Δίπλα της μιὰ κάτασπρη γατούλα τῆς Ἀγκύρας, τὸ ἴδιο γριὰ ὅπως αὐτὴ, κοιμώταν ἤσυχα. Ἡ ἤσυχία ἦταν ἀπόλυτη ἐκεῖνο τὸ ἤρεμο πασχάλιατικο πρωϊνό. Σὰ νὰ εἶχε ὅλη ἡ φύσις μαρμαρώσει ἔκθαμβη ἀπὸ τὴ μεγάλη τελετὴ τῆς Ἀναστάσεως. Ὅλη τὴ Μεγάλὴ Ἑβδομάδα δὲν πῆγε στὴν ἐκκλησία ἡ καυμένη, γιατί εἶναι πολὺ γερασμένη καὶ δὲν μπορεῖ νὰ σταθῇ οὔτε νὰ περπατήσῃ Κάθησε στὸ σπιτί, καὶ ἀπ' τὸ ράδιο ρουφοῦσε σὰ διψασμένους βρουκόλακας τὰ ὑπέροχα λόγια τῶν Παθῶν τοῦ Χριστοῦ. Σήμερα ποὺ ἄκουσε νὰ ψάλλουν θριαμβευτικὰ τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη», προσπάθησε νὰ ἐνώση μαζί τους τὴν βραχνὴ φωνὴ της ποὺ ἔβγαине τρεμουλιάρικη ἀπὸ τὰ ξεβαμμένα χεῖλια της ἀπ' τὰ γηραιά. Καθισμένη τώρα σὲ μιὰ ψάθινη πολυθρόνα ὄνειροπολεῖ. Ἀλλὰ νῆ, ἔρχεται ἡ ἐγγονούλα της, μιὰ χαριτωμένη παιδοῦλα καὶ γονατίζει μπροστά της. Στὰ χέρια της κρατᾷ ἕνα μπουκέτο πασχάλιες. Τῆς τὶς δίνει λέγοντάς της «Χριστὸς Ἀνέστη γιαγιά». Ἐκεῖνη τὶς παίρνει χώνοντας μέσα σ' αὐτὲς τὸ ρυτιδωμένο πρόσωπό της. Τὸ στήθος της ἀναταράσσεται ἀπὸ ἕνα λυγμό.

—Γιατί κλαῖς γιαγιούλα, τὴ ρώτησε ἡ ἐγγονούλα της ἀνήσυχη.

—Ἀχ, ἀγάπη μου, ἄχ ψυχὴ μου, κλαίω γιὰ μιὰ παλιὰ σβυσμένη ἱστορία.

—Θὰ εἶναι εὐθυμη καὶ εὐχάριστη, γιαγιά;

—Ὅχι παιδί μου, οὔτε εὐθυμη, οὔτε εὐχάριστη εἶναι.

—Θὰ σὲ κουράσω νὰ μοῦ τὴν πῆς;

Καὶ ἄρχισε:

Ἔχει περάσει τόσος καιρὸς τώρα! Σὲ μιὰ ἡσυχὴ γειτονιά τῆς Ἀθήνας ζοῦσε ἕνα κορίτσι ὁμορφὸ σὰν καὶ σένα μὲ τὶς ἴδιες ξανθὲς μποῦκλες, μὲ τοὺς γονεῖς του. Περνοῦσε ὁμορφα καὶ εὐτυχισμένα στὸ μικρὸ παλατάκι του. Ὅμως ἤρθε σὰν ἀστροπελέκι ὁ πόλεμος. Ὁ πατέρας του σὰν ὅλους τοὺς ἄλλους πῆγε στρατιώτης. Ἦταν ἡ πιὸ ἀτυχη ἀνοιξὴ ποὺ βρῆκε τὴν Ἑλλάδα. Οἱ κῆποι ἦταν ὀλάνθιστοι, καὶ οἱ πασχάλιες ἔχουναν παντοῦ τὶς εὐωδιές τους. Ἐνα ἀπόγευμα ἐνῶ κεντοῦσε, μπαίνει ἡ μητέρα κατάχλωμη μ' ἕνα στρατιώτη, ποὺ ἦταν καταματωμένος. Ἐβγαλε ἀπ' τὸ χιτῶνί του δυὸ κλωνάρια μαρμα-

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΓΛΕΝΤΙ

Πάσχα!... Γιορτάζει ἡ ἀνοιξὴ! Ὁλόγυρα ἡ φύσις στολιστηκε μὲ πράσινα καὶ ὀλόδροσα χαλιά καὶ κάποιο χέρι ἄορατο πῆγε νὰ ζωγραφίσῃ μαβιά τὴν πασχάλια!...

Χίλιες σκορπίζονται εὐωδιές... Τὶ λουλουδιῶν πλημ-
[μύρα!

Λάμπει καὶ ὁ ἥλιος πρόσχαρος καὶ ὄλο του αὐτὸ τὸ
[θάμπος

δίνει περισσότερο ἄρωμα στοῦ περβολιοῦ τὰ μῦρ καὶ τὸ λειβάδι χαίρεται καὶ ζωντανεύει ὁ κάμπος Πάσχα! Γιορτάζει ἡ ἀνοιξὴ!... Τὶ μέρα εὐλογημένη! Γοργοπετᾶνε τὰ πουλιὰ στὸν μυρωμένο ἀγέρα Καὶ μιὰ καμπάνα μακρυνὴ στὴν ἐρημιὰ χαμένη ἀκούγεται ἀπὸ πέρα.

ΣΟΝΙΑ ΜΟΥΓΓΛΑΛΗ

Στ. β' Γ.Θ.Χ.

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

Μεσοσυννεφιασμένος ὁ οὐρανὸς ὁ ἥλιος κάπου—κάπου ξεπροβάλλει καὶ δίνει στὸ στερέωμα ἕνα χρῶμα φωτεινὸ μὰ κρύβεται ἀπὸ κάποιο σύννεφο καὶ πάλι.

Ἡ θάλασσα ὀλογύλανη μὰ λίγο ταρταγμένη πολλὰ καράβια κἀθόνται στὸ πρῶτο πάτωμά της καὶ τ' ἀγκαλιάζει στεργικὰ σὰν μάνα πονεμένη καὶ ἀναστενάζει ἀθόρυβα ἀπ' τὰ κατὰβῆθά της.

Τὰ κύματα νοσταλγικὰ καὶ αὐτὰ ἀργοσαλεύουν καὶ κάποιους λογισμοὺς μου συνοδεύουν...

...Δὲν σᾶς ξεχνῶ ποτὲ ἀγαπητοί μου τὰ κύματα φέρνουν σὲ σᾶς πάντα τὴν θύμησή μου.

ΔΑΜΙΑΝΑΚΗ ΑΡΙΑΔΝΗ

Η'. Γ. Θ. Ρεθ.

να πασχάλιας, τῆς τὰ ἔδωσε καὶ εἶπε: «Δεσποινὴς εἶναι βαμμένα μὲ τὸ αἷμα του». Τὰ κύτταξε ἄγρια γιατί εἶχαν πῆ τὸ αἷμα τοῦ ἀγαπημένου της πατέρα, τὰ ἔσφουξε στὴν ἀγκαλιά της καὶ λιποθύμησε.

Ἡ γρηοῦλα ἔσκυψε, τὶς ξαναφίλησε, καὶ ἔκλαψε σιγὰ γιὰ τὸ παλιὸ σβυσμένο καὶ πεθαμένο ὄνειρό της.

ΣΟΝΙΑ ΜΟΥΓΓΛΑΛΗ

Στ. β' Γ.Θ.Χ.

ΣΤΗΝ ΑΪΘΟΥΣΑ ΤΟΥ ΘΡΟΝΟΥ

Περιλάλητη είναι η Αΐθουσα τῷ Θρόνου τοῦ Ἀνακτόρου τῆς Κνωσοῦ, ὅπου ὁ μεγάλος κοσμοκράτωρ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης; Μίνως βρέθηκε πολλές φορές καθισμένος στὸ Θρόνο, ἴσως γιὰ τελετουργικὸ σκοπὸ— ἓνα εἶδος Ἱεροδικαστήριου τοῦ Βασιλιᾶ— Ἀρχιερέα.

Ἄς προσπαθήσωμε νὰ μοῦῤε καὶ ἐμεῖς στὰ ἱερὰ αὐτὰ διαμερίσματα τοῦ μεγάλου βασιλέως καὶ νοερά νὰ παρακολουθήσωμε ἐκεῖνο πὸν χιλιάδες γρόνια πρὶν ἐτελεῖτο εἰς αὐτὰ παρουσία τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος.

Ἐνας προθάλαμος βρίσκεται μπροστὰ στὴν Αἶθουσα μὲ πέτρινους πάγκους στὸ βόρειο καὶ νότιο τοῖχο καὶ μὲ ἓνα ξύλινο θρόνο τοποθετημένο ἐκεῖ πὸν τὰ ἀπανθρακωμένα λείψανα ἔδειχναν τὴν θέσι του.

Ἡ Αἶθουσα τοῦ Θρόνου δὲν εἶναι μεγαλοπρεπῆς αἶθουσα, οὔτε ἀκτινοβολεῖ ἀπὸ λάμψη. Μικρὴ, χαμηλὴ ὄφειλε τὸ ὄνομά της στὸν περίφημο Θρόνο, πὸν εἶναι ὁ πρῶτος καὶ καλύτερος Θρόνος τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἡγεμόνων.

Ὁ ὠραῖος θρόνος δεσπόζει τῆς μικρᾶς αἰθούσης πὸν φωτίζεται πάντα μὲ ὑποβλητικότητα ἀπὸ τὸ ἡλιακὸ φῶς, τὸ ὁποῖον περνώντας ἀπὸ τὸν φωταγωγὸ καὶ τὸν προθάλαμο χάνει τὴν δύναμί του. Εἶναι ἀπὸ γυψόλιθο καὶ διατηρεῖται σὲ ἀρίστη κατάστασι. Ὁποιοὶ μπαίνει μπορεῖ νὰ ἀπολαύσῃ τὴν θέσι πὸν τιμοῦσε κάποτε ἡ παρουσία τοῦ κοσμοκράτορος.

Ἀπὸ τὴ μιὰ καὶ τὴν ἄλλη μεριά τοῦ Θρόνου παραστέκουν οἱ καθισμένοι γούρες, μυθολογικὰ ὄντα, κατὰ κὸ ἡμῖς αἰετοὶ καὶ κατὰ τὸ ἕτερον ἡμῖς λιοντάρια.

Ἦταν τὸ σύμβολο τῆς Μινωϊκῆς κοσμοκρατορίας; Ὁ αἰετὸς ἔδειχνε τὸ ὕψος της καὶ ὁ λέων τὴ δύναμὴ της.

Ἀπέναντι ἀπὸ τὸ Θρόνο εἶναι, σὲ χαμηλότερο ἐπίπεδο, ἓνας «Χῶρος Καθαροῦ» γιὰ τελετουργικοὺς καθαρμούς. Ἔτσι ἀποδεικνύεται, ὅτι ἡ Αἶθουσα τοῦ Θρόνου, πὸν ἀνεῦρε ἡ σκαπάνη τοῦ δαιμονίου Ἐβανς, δὲν ἔχει καμμιά σχέσι μὲ τὴν αἶθουσα ἐκείνη, πὸν ὁ Μίνως ὑποδέχτο τοὺς συμβούλους καὶ τοὺς ἔένους του. Λὲν εἶναι ἡ μεγάλη αἶθουσα τῶν Ἀνακτόρων, τῆς ὁποίας ἡ θέσις ἀσφαλῶς θὰ ἦταν στὸς ἄλλους ὁρόφους τοῦ πολυορόφου μεγάρου.

Ἡ Αἶθουσα τοῦ Θρόνου, πὸν βλέπομε στὸ χαμηλότερο μέρος τῶν Ἀνακτόρων ἐχορησίμενε γιὰ τὶς ἱεροτελεστίας τοῦ Βασιλέως, ὁ ὁποῖος εἶχε ὄχι μόνο πολιτικὴ ἀλλὰ καὶ Θρησκευτικὴ ἐξουσία.

Ἦταν ὅπως ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Βυζαντινῶν χρόνων καὶ σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ὅπως καὶ στὴν συγκέντρωσι δυνάμεως ἡ Κνωσὸς μπορεῖ νὰ σταθῇ πλάι στὴν Κωνσταντινούπολι. Εἶναι ἡ βασιλεύουσα τῶν προϊστορικῶν χρόνων.

Κι' αὐτὴ τὴ στιγμή βρισκόμαστε στὰ ἄγια τῶν ἁγίων τῆς Κνωσοῦ. Στὰ ἄδύτα τῶν ἁδύτων. Ὁ Βα-

σιλεύς— Ἀρχιερεὺς ἱερουργεῖ.

Διπλοὶ πελέκει, ἱερὰ κέρατα, ὀητὰ καὶ ἄλλα ἱερὰ ἀντικείμενα ἀποτελοῦσαν τὸ διάκοσμο τῆς ἱερουργίας.

Τὶ συμβαίνει ὅμως; Ἀρτόσχημα ἀλάβαστρα ριγμένα κατὰ γῆς κοντὰ στὴν εἴσοδο μαζί μὲ ἓνα ἀναποδογυρισμένο λαδοπίθαρo, ἀπὸ ὅπου τὰ γέμιζαν δείχνουν τὴν ξαφνικὴ καταστροφὴ πὸν ἔκανε μὲς στὴ μέση κάποια τελετουργία χρίσματος.

Ἐπίσης ὁ ὠραῖος θρόνος μαυρισμένος ἀπὸ ὄλες τὶς μεριὲς μαρτυρεῖ τὸ δράμα πὸν κάποτε συνετελέσθη στὸν ἱερὸ χῶρο τοῦ Ἀνακτόρου.

Ἰσως ἐν ὄψει τῆς τρομερᾶς ἐπιθέσεως τῶν Ἀχαιῶν εἶχαν κατέλθει στὴν ἱερὰ αἶθουσα γιὰ νὰ δεχθοῦν τὴν ἐξ ὕψους σωτηρία. Καὶ ξαφνικὰ οἱ εἰσβολεῖς συνέτριψαν τὴν ἀντίστασι τῶν Κνωσίων. Ἐγιναν κύριοι τοῦ Ἀνακτόρου καὶ δὲν ἀφήκαν τὸν μεγάλο βασιλέα ἢ τὸν ἀντιπρόσωπό του νὰ τελειώσῃ τὴν ἱερουργία.

Καὶ ὄλα παρεδόθησαν στὸ πῦρ, ἀφοῦ βεβαίως ἐσουλήθησαν ἀπὸ τοὺς ἐπιδρομεῖς. Ἡ φωτιά ἀποτελείωσε ὅ,τι κακὸ ἄρχισαν νὰ κάνουν οἱ ἄνθρωποι.

Ἡ ἱστορία ἀνοίγε μιὰ καινούργια σελίδα κλείνοντας τόσο δραματικὰ μιὰ παλαιά. Οἱ πρῶτοι Ἑλληνες, οἱ Ἀχαιοὶ, δημιουργοῦσαν νέον μεγάλο πολιτισμό: τὸν Μυκηναϊκὸ, πὸν γλύτωσε ἀπ' τὴν ἀφάνεια χάρις εἰς τὸν Ὅμηρο.

Ἐνῶ ἡ Κνωσὸς χτυπήθηκε καὶ ἀπὸ τὸν Χρόνο, πὸν λίγο ἔλειψε νὰ ἐξαλειφθῇ κι' ἀπ' τὴν μνήμη τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ Αἶθουσα ὅμως τοῦ Θρόνου καὶ μόνον αὐτὴ δὲν φτάνει γιὰ νὰ φέρῃ ἔστω τὸν ὕστατο χαιρετισμὸ ἐνὸς μεγάλου πολιτισμοῦ, τοῦ πρώτου πολιτισμοῦ τῆς γηραιᾶς μας ἡπείρου, πὸν στάθηκε ἡ φωτοδότρια δλης τῆς Ὑφηλίου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΜΑΚΗΣ

Βου Γ, Α. Ἡρακλείου

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ

Ἀφιερωμένο στὸ σεβαστό μου καθηγητὴ κ. Μποτωνάκη.

Πετὰ μὲς' ἀπ' τὰ δίκτυα τῶν Θεῶν
τ' ἄῤλο χρυσωτὸ κορμί του
παντοτεινὰ νὰ φέγγῃ τῶν πηγῶν
στὴ γῆ στὴ ζῆση στὴ μορφὴ του.

Πονεῖ, λυπᾶται, αἰώνια ζητᾶ
τοῦ λυτρωμοῦ τὸν ἴσιο δρόμο.
τῆς ἀρετῆς τὴν χρυσαυγὴ κι' ὅμως κρατᾶ

γιὰ τίμημα, μὰ καὶ γιὰ δόξα στὸν ὄμο
τὸ σταυρό, γιὰ νὰ μπορῇ σὰν ζῆ μὲ κόπους
οὐρανικὰ νὰ βοηθήσῃ τοὺς ἀνθρώπους.

ΝΙΚ, ΛΙΑΠΑΚΗΣ

Ἡ' Πρακτ.

ΤΟ ΚΥΜΑ

“Ερχονται και φεύγουν... κι’ όλο έρχονται, κι’ όλο φεύγουν σβύνουν... χάνονται... Ξεψυχοδν άπλά, γαλήνια στου βράχου τά πόδια τά μικρά κυματάκια κι’ όλο άφρίζουν και έρχονται, όλο σβύνουν και πάνε. Λαχταροδν, άναστενάζουν —ποιός ξέρει— ίσως φέρνουν του θανάτου μήνυμα, τής μητέρας τόν πόνο, του χαμένου τó κλάμα, τó σβυσμένο τó όνειρο. Παιγνιδίζουν τρελλά με τους γλάρους, μωρμουρίζουν γλυκά!. . Τραγουδοδν στο ξεψύχισμα τής χαράς τó τραγούδι.

Κι’ άν τήν νοιώθης τή θάλασσα, τήν πιστεύης, άν μορής νά τή βλέπης και ν’ άκοδς εις τόν ρόγχο της, τ’ άναστενάγμα και τó γέλοιο καθισμένη κοντά της, κάθε κωμα που θάρχεται θάν’ αυλαία που σβύνει.

Γιατί όχι; Κάθε κωμα ένα θέατρο άπ’ τά τόσα τής ζωής μας τ’ άμέτρητα.

Μιά ίστορία, μία άλήθεια, ίσως όνειρο ξωτικό, παραμύθι...

“Όταν κύματ’ ύψώνονται χιονισμένα μ’ άφροδς και σφυρίζουν οί άνεμοι... τής φορτούνας μέσα τó μούγκρισμα—άν μορής—θέ νάκούσης τήν στριγγλιά τής μητέρας που πνίγεται, του παιδιοδ, του πατέρα, του ναύτη... κι’ ίσως δής άπ’ τó κωμα νά βγαίνη ένα πλοιο—συντρίμια—που βουλιάζει και χάνεται. Ποιός σου τόπε; Τó κωμα!

Κι’ άν σε λίγο κοπάση ή θύελλα, κι’ άπλά ξεψυχά εις του βράχου τή ράχη, ίσως μέσα στο πάφλασμα θε ν’ άκούσης τ’ άναστενάγμα και τó κλάμα!

Είν’ ή κόρη που κλαiei τόν χαμό τ’ άδελφοδ της, είν’ ή μάνα που σπαράζει στου παιδιοδ τόν πνιγμό.

Ποιός σου τόπε; —Τó κωμα. “Αν τó νοιώθης!!

Του βαρκάρη ή ψαρόβαρκα στ’ άνοικτά έχει τραβήξει. Και τó κωμα που τ. έχει από δίπλα της μωρμουρίζει γλυκά του γυαλοδ τó τραγούδι.

Στ’ άκρογυάλι σαν φθάση, παιγνιδίζοντας πρόσχαρα, ξεψυχώντας με χάρη, θε ν’ άκούσης που λέει σιγά τó σκοπό του βαρκάρη.

Και σαν νοιώσης βαρεία τήν ψυχή σου, κι’ είν’ σκοτάδια τριγύρω σου, στα χαλίκια τής θάλασσας τρέξε. Πες τόν πόνο σου ελεύθερα, δός της τήν ψυχή σου άλάκρη, ψιθύρισε τά μυστικά σου στο κωμα. Μη φοβάσαι. Θα τά κρύψη βαθειά και για πάντα. “Αν άκούσης τó κωμα που θρηνει στής μητέρας τόν πόνο, που γελά στής γριούλας τήν χαρά, τραγουδει εύτυχίες, κλαiei πίκρες, χωρισμούς, χίλιους πόθους και όνειρα, θε νά δής πώς δέν εισαι μονάχος που κλαiei, που πονεις, και θα πάψης...

Θά σου δώση ξανά τήν ψυχή σου τó κωμα

ανάλαφρη σαν του γλάρου τó πέταγμα, λευκή σαν άφρό και σα χιόνι άνερη, όροσερή, άγνή, καθάρια σαν πρώτα...

Λέν πώς δέν ύπάρχουν σειρήνες, ξωτικά και νεράιδες... Γιατί όχι; Κάθε κωμα που μιλει στήν ψυχή, τραγουδει εύτυχίας τραγούδια, τόσο γλυκά, άπαλά, θριαμβικά, είναι σειρήνα. Πόσους νέους έθάψανε τά γοργόφτερα κύματα στο αιώνιο τραδούδι τους ξεγελώντας τους.

Ήσουν νύκτα ποτέ σου στή θάλασσα;

Είναι τόσο ύπέροχο στής νυκτιάς τó σκοτάδι που προβάλλει δειλά στ’ άκροούρανα άπ’ τή θάλασσα λές πώς πήδηξε χαρωπό τó φεγγάρι. Ρυτιδώνει τά κύματα και χρυσιζει τά βάθη, χαμογελά στή νυκτιά και σκορπάει ναζάκια, κι’ είναι κάτι σα λαμπρό πυροτέχνημα. Μες τήν νύκτα, στή μαυρίλα, τά τρελλά κυματάκια τρελλοπαίζουν χαρούμενα, πιό λευκά μες στο σκουρο τó φόντο, φωτεινά, πιό κεφάτα, πιό έλαφρά πιάνονται σ’ ένα χορό άτέλειωτο, σα νεράιδες, σαν μαγεία, σαν όνειρο.

Πόση όμορφιά, πόση πάλότης και χάρη!!

Πόσο μυστήριο, μεγαλειο, πόση ζωντάνια, πόσες έννοιες!!

Μ’ άν θέλης νά τήν νοιώσης τήν θάλασσα βαθειά, νά τήν αγαπήσης, νά τήν γνωρίσης, έτσι όπως είναι μ’ όλη τήν όμορφιά και τή δυναμί της, ή ψυχή σου πρέπει νάναι καθάρια, νάν’ άγνή σαν τó κωμα, λεπτή δυνατή σαν τó βράχο, άπέραντη σαν τó πέλαγος!

ΕΙΡ. ΚΟΥΝΟΥΠΑ

Τάξις Στ’. Γ. Θ. Ρ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΘΥΜΗ ΣΚΟΠΙΑ ΜΑΣ

‘Ο Γιώργος είναι πολυ άκχεάστατος και ό πατέρας του τόν φωνάζει διαρκώς γουρουνι.

Μια μέρα λοιπόν έντελως άπροσδόκητα ρώτησε τόν πατέρα του:

—Μπαμπά, ό πατέρας ενός γουρουνιοδ είναι κι’ αυτός γουρουνι;

—Ναι παιδί μου.

—Τότε, μπαμπά, εκανε ό Γιώργος εσύ εισαι ένα γουρουνι πιό μεγάλο από μένα.

‘Εννοείται ότι έφρχγε κατόπιν τής χρονιάς του.

ΓΕΩΡΓ. ΜΑΝΟΥΣΣΕΛΗΣ

Γ. Α Ρ.

Ἄντρεας Καρκαβίτσας (1866-1922)

Ἀνάμεσα στίς μεγάλες μορφές τῆς λογοτεχνίας μας κκι ἰδιαίτερη τῆς πεζογραφίας μας, ξεχωριστὴ θέση κατέχει ὁ Ἄντρεας Καρκαβίτσας, πού μαζί με τόν Παπαδιαμάντη καὶ τόν Βιζυηνὸ θεωρεῖται ὁ θεμελιωτὴς τοῦ διηγήματος στὴ χώρα μας καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς καλύτερους καὶ δυνατότερους διηγηματογράφους μας, ἐπίσης ὁ κυριώτερος ἀντιπρόσωπος τοῦ νατουραλισμοῦ στὴν Ἑλλάδα καὶ ὁ πρῶτος λογοτέχνης πού ἔφερε τὸ νατουραλισμὸ στὰ γράμματά μας.

Ὁ Ἄντρεας Καρκαβίτσας γεννήθηκε στὰ Λεχαινά, ἕνα χωριὸ τῆς Ἠλείας καὶ ἀφοῦ τελείωσε τὸ Γυμνάσιο στὴ πατρίδα του σπούδασε γιατρὸς στὸ Πανεπιστήμιο στὴν Ἀθήνα ὑπηρέτησε ὕστερα σὰν ἐφεδρὸς γιατρὸς στὸ στρατὸ κκι μετὰ τὴ στρατιωτικὴ του ἠητεία ὑπακούοντας σὲ μιὰ ἀκατανίκητη ἐσωτερικὴ δύναμη πού τὸν ἐσπρωχνε στὴ θάλασσα μπῆκε γιατρὸς σ' ἕνα ἐμπορικὸ πλοῖο καὶ παρέμεινε γιὰ λίγο χρονικὸ διάστημα σ' αὐτὴ του τὴ θέση. Ὑστερα ξαναγύρισε πάλι στὸ στρατὸ, ἔφτασε μέχρι τὸ βαθμὸ τοῦ ἀρχίατρου, διετέλεσε κάποτε κκι διευθυντὴς τοῦ στρατιωτικοῦ νοσοκομείου στὴν Ἀθήνα καὶ ἔμεινε στὸ στρατὸ μέχρι πού πέθανε ἄρρωστος ἀπὸ φυματίωση τοῦ λάρυγγα στίς 24 τοῦ Ὀκτωβρίου 1922 στὸ Ἀμαρούσι.

Σὰν στρατιωτικὸς γιατρὸς ὁ Καρκαβίτσας συχνὰ τοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ ταξιδεύει ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος στὸ ἄλλο νὰ γυρίσει ὅλη σχεδὸν τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ γνωρίσει ἀπὸ κοντὰ τὸ λαὸ τῆς, νὰ μελετήσει τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμά του, τὰ νοιώτητοὺς πόνοους του, τίς δυστυχίες μὲ κκι τίς χαρὲς του καὶ νὰ χορτάσει καὶ νὰ χαρῆ τὴν ἀγαπημένη Φύση τῆς Πατρίδας του. Ἐνῶ παράλληλα σὰ γιατρὸς στὰ πλοία τοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ ζήσει κοντὰ στὸν ναυτόκοσμο, νὰ ζήσει ἔντονα τὸ δράμα του καὶ νὰ δῆ τὸν συνεχῆ καὶ ἀδιάκοπο ἀγῶνα τοῦ θαλασσινοῦ με τὸ ἀνήμερο τοῦτο στοιχεῖο, τὴ σκληρὴ ζωὴ πού περνοῦσε γιὰ ἕνα κομμάτι ξεροκαρβέλι, γιὰ τὴ ζωὴ του. Ἔτσι ὁ Καρκαβίτσας ἔχοντας πλησιάζει πολλὸ κοντὰ τὸ λαὸ κκι ἔχοντας ζήσει σιμὰ του ἔνοιωθε τὸν πόνοο του, εἶδε τὸ δράμα του, μπῆκε ὀρθειὰ στὴ ψυχολογία του, τὸν ἀγάπησε πολλὸ καὶ ἀγωνίστηκε με ὅλη του τὴ δύναμη νὰ τὸν ἀπαλλάξει ἀπὸ τίς προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίες πού τὸν θασάνιζαν καὶ ἀπὸ τὴν κακοδιοίκηση καὶ κρατικὴ ἀδιαφορία πού τὸν τυραννοῦσαν καὶ ὁ ἀδιάλλακτος ἐθνικιστὴς Καρκαβίτσας παρουσιάστηκε σὰν ἕνας ἐπαναστάτης πού ἀγωνίστηκε γενναῖα γιὰ τὸ λαὸ του. Σὺν προορισμὸ τῆς λογοτεχνικῆς του παραγωγῆς ὁ Καρκαβίτσας εἶχε θέσει τὴν ἀναπαράσταση τῆς Ἑλληνικῆς ζωῆς ἀπ' ὅλες τίς πλευρές τῆς καὶ σ' ὅλες τίς ἐκδηλώσεις τῆς καὶ ὅλα ὅσα εἶχε δεῖ καὶ μάθει, τοῦ χρησίμευσαν σὰν ὕλικὸ στὰ διηγήματά του γιὰ νὰ πετύχη αὐτὸ πού ἤθελε.

Τὸ λογοτεχνικὸ ἔργο τοῦ Καρκαβίτσα ἀποτελεῖται ἀπὸ μερικὲς συλλογὲς μικρῶν καὶ μεγάλων διηγημάτων

των του με καλύτερὰ του ἔργα τὸν «Ζητιάνο» καὶ τὰ «Λόγια τῆς Πλώρης». Γιὰ πρώτη φορὰ παρουσιάστηκε στὰ γράμματά μας με μιὰ συλλογὴ διηγημάτων καὶ ἕνα ἐκτεταμένο διήγημα τὴ «Λυγερή» γραμμένα καὶ τὰ δυὸ στὴ καθαρῆουσα καὶ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἔκανε ἐντύπωση ἡ ζωντανὴ περιγραφή του, ἡ μεγάλη δύναμη πού εἶχε νὰ ζωγραφίσει τὴ φύση καὶ τοὺς ἀνθρώπους πού κινιῶνται μέσα στὸ ἔργο του. Μετὰ τὰ δυὸ αὐτὰ ἔργα ὁ Καρκαβίτσας ἔκανε μιὰ μεγάλη στροφὴ μεταπήδησε στὸ δημοτικισμὸ καὶ γίνθηκε ἕνας φανατικὸς μαχητὴς πού ἀγωνίστηκε με ὅλη του τὴ δύναμη γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς δημοτικῆς μας γλώσσας, ὁ ἀνθρώπος πού κτύπησε κάθε ἐμπόδιο πού βρέθηκε στὸ διάβα του ἀπὸ τὴν πατριδοκαπηλία μέχρι τὴν ἀρχαιοπληξία καὶ προγονοπληξία πού κρατοῦσε μερικὸς ἀπὸ τοὺς συγχρόνους του καὶ τοὺς ἔκανε νὰ εἶναι ἀνίκανοι νὰ ἀντιληφθοῦν τὴ σύγχρονή τους πραγματικότητα. Χάρης στὴ δημοτικὴ μας γλώσσα ὁ Καρκαβίτσας κατόρθωσε νὰ μορφώσει ὕψος πού ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερὰ του προσόντα, ὕψος γεμάτο χάρη μὲ καὶ αὐστηρὰ προσωπικὸ πού κανεὶς δὲν μπόρεσε νὰ τὸν μιμηθῆ ἐνῶ ἡ γλώσσα πού ἔγραψε ἀπὸ ἄω καὶ μπρὸς εἶναι μιὰ ζωντανή, στρωτὴ δημοτικὴ γεμάτη πλαστικότητα καὶ δύναμη καὶ διορισία. Ἀναμφισβητήτως τὸ καλύτερο ἔργο του εἶναι ὁ «Ζητιάνος», ἔργο γραμμένο με ἕνα ὄμο νατουραλισμὸ χωρὶς ὁμῶς νὰ ξεφεύγη, καὶ ἀπὸ τὰ πλαίσια τῆς πραγματικότητας πού πάντα μέσα σ' αὐτὰ δούλεψε ὁ Καρκαβίτσας, μιὰ φρικτὴ καὶ τρομερὴ εἰκόνα τῆς ζωῆς τῶν χωριατῶν, ὅπως τὴν εἶχε κάνει ἡ κρατικὴ ἀδιαφορία καὶ κακοδιοίκηση. Ἀντίθετα πρὸς τὸν «Ζητιάνο» πού οἱ ἄνθρωποι κκι μέσα δὲν εἶναι τίποτα ἄλλο παρὰ σκουλήκια συχαμερὰ πού μπορεῖς νὰ τὰ ποδοπατήσης καὶ μάλιστα με ἑλαφριά τὴ συνείδηση, στὰ «Λόγια τῆς Πλώρης» ὁ Καρκαβίτσας πού μᾶς δίνει ἀνάγλυφη τὴ ζωὴ τοῦ ναυτικοῦ με τίς χαρὲς καὶ τίς πίκρες τῆς, οἱ ἄνθρωποι ἐδῶ εἶναι ἀληθινοὶ ἥρωες τῆς ζωῆς πού δουλεύουν σκληρὰ καὶ κινδυνεύουν κάθε στιγμὴ καὶ πολλὲς φορὲς τοὺς ὑψώνει πολὺ, μέχρι καὶ τῆς σφαίρας τοῦ ἰδανισμοῦ.

Ὅλο γενικὰ τὸ ἔργο τοῦ Καρκαβίτσα εἶναι ἕνας μεγάλος πίνακας πού εἶναι ζωγραφισμένος με τὰ πιὸ ζωντανὰ χρώματα καὶ ἀπὸ τὸ χέρι ἐνὸς πραγματικοῦ καλλιτέχνη πού ζωντανεύει τὸ κάθε τι, καὶ ἀπ' ὅλα τὰ πρόσωπα πού κινιῶνται μέσα σ' αὐτὸ ξεχωρίζουν τῶν ἄπλων καὶ ταπεινῶν ἀνθρώπων οἱ μικρὲς περισόστερο, τοῦ βουνίστιου ξωμάχου ἡ τοῦ θαλασσοδόλου τοῦ ναυτικοῦ, ἕνα ἔργο πού εἶναι ξεχυλισμένο ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ δημιουργοῦ του γιὰ τὸν τόπο του, τὴν ἱστορία του καὶ τοὺς ἀνθρώπους τους, ἔργο πού θὰ ζήσει παντοτεινά.

ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΙΚΑΣ

Ἡβ' Πρακτικὸς

ΤΟ ΕΞΩΚΚΛΗΣΙ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΕΙ

Στὸ μεγάλο λιοφυτό, ὅπου σκόρπισε ὁ Πλάστης πλούσια τὴν εὐλογία τοῦ πράσινου καὶ τῆς ἐλιάς, βρίσκεται τὸ γραφικὸ ἐξωκκλήσι τῆς Ἀγίας—Μαρίας. Κατάλευκο, μόλις μπορεῖ νὰ φανερώσῃ τὴν ὑπαρξί του, καθὼς ζώνεται ἀπὸ τόσα δένδρα καὶ ἄλλα φυτά. Κι' ὅμως ἡ χάρις τῆς Ἀγίας ἔχει ἀγιάσει ὅλο τὸν τόπο καὶ κάθε περαστικὸς προσπαθεῖ νὰ ξεχωρίσῃ τὴν μικροῦλα ἐκκλησοῦλα γιὰ νὰ κάμῃ τὸν σταυρὸ του. Ἐνα κυπαρίσσι τεράστιο, ὀλόκληρος κολοσσός, στέκει ἄγρυπνα ἀπὸ πάνω του, ἀκούραστος σύντροφος τῆς μοναξιάς του τόσα καὶ τόσα χρόνια. Κι' ἀνάμεσα στὴν ἀγράμπελη καὶ τὰ λιοφυτὰ ὑπάρχουν τὰ μικρὰ ἐκεῖνα δρομάκια τῆς ἐσχῆς.

Τὸ ἐκκλησάκι πλούσιο δὲν εἶναι. Μιὰ μικρὴ καμπανούλα κι' αὐτὴ ἀπὸ κομμένη βόμβα, ἔχει γιὰ κωδωνοστάσιο τὰ μεγάλα κλαδιὰ ἑνὸς δένδρου. Καὶ ἕνας πέτρινος σταυρὸς ὑψώνεται ψηλά—ψηλά συντροφευμένος μὲ τὰ ἀηδόνια, πού στέλλουν τόσο εἰλικρινεῖς ὕμνους στὸ Δημιουργό.

Πιο κάτω μιὰ μικρὴ χορτάρινη χελιδονοφωλιά εἶναι χτισμένη μὲ ψιλὸ ἄχυρο ἐπάνω στὴ μικρὴ ξύλινη πορτούλα, πού ἀνοίγοντας μόλις κατορθώνει νὰ μὴν τὴν γκρεμίσει.

Μέσα στὸ ἐκκλησάκι θαυμάζει κανεὶς τὴν ἀξία τῆς ταπεινότητος. Ὅσα μικρότερα καὶ λιγώτερα βλέπει, τόσο περισσότερο δέος αἰσθάνεται. Μερικὰ φωτὰ στασίδια, ἕνα μικρὸ τέμπλον μὲ τὸ εἰκόνισμα τοῦ Χριστοῦ, τῆς Θεοτόκου καὶ τῆς Ἀγίας—Μαρίας καὶ μερικὰ καντήλια μὲ τὸ εὐλογημένο προῖον τῆς περιοχῆς καὶ τὸ λάδι, ἡ εὐωδιά τοῦ ὁποίου πλημμυρίζει τὸν μικρὸ χῶρο. Λίγο λιβανὶ καίει—βαλμένο ἀπὸ κάποιο περαστικὸ—καὶ ἀνεβαίνει ψηλά σὰν εὐχαριστήρια προσευχή.

Ἄλλ' αὐτὸ πὰν δίδει πλούτο, μεγαλοπρέπεια, φαντασμαγορία στὸ ἀπλὸ αὐτὸ κατάλευκο ἐξωκκλήσι εἶναι ἡ ἡμέρα τοῦ πανηγυριοῦ.

Τότε, στὶς 17 Ἰουλίου, μέσ' στὴ ζέστη τοῦ καλοκαιριοῦ τὸ ἐκκλησάκι μὲ τὰ δένδρα, τὶς πρασιναδες, τὰ λουλούδια ὑποδέχεται ὅλο τὸν κόσμο χωρίζοντας τὸν ἁγιασμό τῆς δροσιάς, καθὼς φέρνει τὸν ἦχο τῆς πηγῆς, πού δίπλα ρίχνει τὰ κρυστάλλινα ἐλέη της.

Ἄπ' ὅλα τὰ γύρω χωριά, ἄνδρες νέοι, γέροι, παιδιὰ, γυναῖκες, γριές καὶ κοπέλλες, ὅλοι μὲ τὰ γιορτινά τους ἔρχονται νὰ σμίξουν σ' ἕνα εὐλαβικὸ προσκύνημα καὶ νὰ τιμήσουν τὴν ἑορτὴ τῆς Ἀγίας—μεγάλῃ ἡ χάρις της. Ἡλιοβασιλευμα. Στὸν Ἑσπερινὸ ὅλοι μπαίνουν εὐλαβικὰ στὸν ἱερὸ χῶρο, ἀνάβουν τὸ κεράκι, προσκυνοῦν καὶ βγαίνουν ἔξω γιὰ νὰ σταθοῦν γύρω ἀπ' τὴν ἐκκλησιά καὶ νὰ ἀκούσουν τὴν

ἱερὴ ἀκολουθία, πού τὴν ψάλλει ἕνας γέρος παπᾶς.

Καὶ καθὼς ὕστερα ἀπὸ ὦρα τελειώνει ἡ ἱεροτελεστία, ὅλοι σκορπίζονται πέρα στίς ἱτιές καὶ τὰ πλατάνια καὶ κοντὰ στὴν ἀκροποταμίᾳ. Κάθετα ὅλος ὁ κόσμος σ' ἕνα περιβάλλον, στολισμένο ἀπ' τὴ φύσι μὲ χίλιες δυὸ ὁμορφιές. Εἶναι πιά βροᾶν, τὸ φεγγάρι παίζει κρυφτὸ μὲ τὰ δένδρα καὶ ὁ ἕσπερος οὐρανὸς μὲ τὰ πολλὰ καντήλια, ἡ φύσι μὲ τὰ πλουμιστὰ στολίδια καὶ στρωσίδια εἶναι ἡ φιλόξενη φωλιά τῶν πανηγυριοῦ.

Τὸ πρωὶ ὁ ἥλιος βρίσκει ὅλο τὸν κόσμο συναγμένο γύρω ἀπ' τὴν ἐκκλησιά γιὰ νὰ παρακολουθῇ τὴν Θεία λειτουργία. Κάθε τόσο ἀμάξια πηγαινοέρχονται καὶ φέρνουν ἀκόμη κόσμο. Ἀλλὰ καὶ ἀπειρα εἶναι τὰ ἄλογα καὶ τὰ γαῖδουράκια πού ἔφεραν ἑορταστές. Ὅλοι κάτι κρατοῦν μαζί μὲ τὶς ἄσπρες λαμπάδες πού προσφέρονται στὴν μνήμη τῆς Ἀγίας. Ὅπου κ' ἂν στρέψῃ κανεὶς τὸ βλέμμα του βλέπει ὅλο ἄνθρωπος, εὐλαβεῖς προσκυνητές.

Ὑστερα ὁ ἀγαθὸς ἱερεὺς εὐλογεῖ τοὺς ἄρτους τῶν Χριστιανῶν. Ἡ καμπάνα διαρκῶς χτυπᾷ καὶ γεμίζει τὴν μοσχοβολημένη ἀτμόσφαιρα μὲ ἦχους ἀπαλῆς μουσικῆς.

Σὲ λίγο σημαίνει ἀπόλυσι καὶ ὅλος ὁ κόσμος ἐλεύθερος σκορπίζεται παντοῦ καὶ ἀνταλλάσσει εὐχές. Ἐκεῖ ἀνταμώνονται συγγενεῖς, φίλοι, ἐκεῖ γίνονται νέες ὠραίες φιλίες.

Γιατὶ ἡ χαρά, ἡ εὐτυχία, πού φέρνει ἡ ὁμορφὴ φύσις ἡ εὐλογία καὶ ἡ χάρις τῆς Ἀγίας εἶναι ὅ,τι πρέπει γιὰ νὰ ἀνοιχτῇ ἡ καρδιὰ καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. Ἔτσι τοὺς βλέπεις ὅλους χαρούμενους, ἐνθουσιώδεις.

Ἡ λύρα μὲ τὰ τραγούδια καὶ τοὺς χορούς, πού ἀνάβουν σὲ λ'γο, προσθέτουν νέα γραφικότητα στὸ μαγευτικὸ ἐξωκκλήσι.

Ἀληθινὸς παράδεισος ἔχει γίνει ὁ ἱερὸς χῶρος καὶ ὅλοι ὅσοι ζοῦν αὐτὴ τὴ στιγμὴ θαρροῦν, ὅτι βρίσκονται κοντὰ στὸν οὐρανό. Εἶναι ἡ χάρις τῆς Ἀγίας Μαρίας, πού χαρίζει στους εὐλαβικοὺς προσκυνητὲς τὴν οὐράνια εὐλογία της.

ΜΙΧΑΗΛ Δ. ΝΕΟΣ

Βον Γ.Α. Ἡρακλείου

ΕΚΛΕΚΤΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΕΥΤΥΧΙΑ

“ΕΝ ΓΑΡ ΤΟΙΣ ΝΟΜΟΙΣ ΕΣΤΙ Η ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ.,

Ὁ ἄνθρωπος ὡς κοινωνικὸν ὄν διὰ τὴν φέρη εἰς πέρας τὸν σκοπὸν τοῦ χρειάζεται νὰ συνεργασθῇ καὶ μὲ ἄλλα κοινωνικὰ μέλη. Διὰ τοῦτο βλέπομεν τοῦτον ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐμφανίσεώς του νὰ ζῆ κατ’ ἀρχὰς σποραδικῶς ἐντὸς τῶν σπηλαίων, ἀργότερον δέ, ὅταν ἡ λογικὴ του ὠδήγησεν εἰς τὴν ὁμαδικὴν συμβίωσιν εὐθὺς ἐνόησεν, ὅτι διὰ τὴν προστατεύσῃ τὴν ζωὴν του καὶ τὰ ἀγαθὰ του καὶ νὰ ἀποκαταστήσῃ οὕτως τὴν ἐσωτερικὴν γαλήνην, ὧφειλε νὰ θέσῃ ὠρισμένους νόμους. Οἱ νόμοι αὐτοὶ βεβαίως δὲν εἶχον τὴν σημερινὴν ἐντέλειαν, ἀλλὰ καθὼς ὁ ἄνθρωπος σιγὰ—σιγὰ ἐξελίσσεται ἐτροποποιοῦντο καὶ οἱ νόμοι διὰ τὴν καλλιτέρευσιν τῆς ζωῆς του. Σήμερον ὅλα τὰ πολιτισμένα κράτη ὠργάνωσαν τὴν νομοθεσίαν των καὶ ἡ ἐπιτυχὴς τήρησις τῶν νόμων κατέστη παράγων τῆς προόδου των.

Οἱ νόμοι εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι δὲν ἀφίνοιν ἀχαλίωτον τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀτόμου διότι τὸ ἄτομο ἀποβλέπει πολλὰκις διὰ τὸ συμφέρον του, χωρὶς νὰ σκέπτεται, ὅτι θὰ βλάψῃ τοὺς ἄλλους. Πῶς εἶναι δυνατὸν λοιπὸν νὰ ὑπάρξῃ πόλις ἄνευ νόμων; Διότι τότε τὸ συμφέρον θὰ ὠδηγοῦσε τοὺς ἀνθρώπους εἰς συνεχεῖς προστριβὰς καὶ μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἡ πόλις θὰ διελύετο. Ἐπίσης αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐξασφαλίζουν τὴν οικονομικὴν ὑπόστασιν τῆς χώρας, διότι βάσει τούτων θέτονται ὠρισμένοι δισμοὶ οἱ ὁποῖοι ἐνισχύουν τὴν οικονομικὴν πλευρὰν ταύτης καὶ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπιλύσῃ οἰονδήποτε οικονομικὸν πρόβλημα τὸ ὁποῖον ἤθελε παρουσιασθῇ.

Πράγματι λοιπὸν δύναται νὰ εἴπῃ κανεὶς νόμοι καὶ πόλις εἶναι δύο πράγματα ἀλληλένδετα, τὰ ὁποῖα δὲν δύναται νὰ ὑπάρξουν χωριστά.

Ἀφοῦ καὶ αὕτῃ ἡ φύσις ἀκόμη μέσα σὲ ὠρισμένους νόμους στηρίζεται, ἐὰν δὲ ἐκλείψουν οὗτοι τότε ὀλόκληρον τὸ σύμπαν θὰ ἐπανεῖθη εἰς τὴν ἀρχικὴν του κατάστασιν. Λοιπὸν ὅταν μία πόλις ἔχει καλοὺς νόμους καὶ γίνεται πιστὴ ἐφαρμογὴ ἀπὸ τοὺς πολίτας της, τότε ἡ πόλις αὕτη εἶναι ἰσχυρὰ καὶ ἀκατάβλητος καὶ δύναται νὰ νικήσῃ πάντα ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικὸν ἐχθρόν. Εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀναπτύξῃ τέχνας, γράμματα, πολιτισμὸν καὶ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ζωῆς τῶν πολιτῶν της.

Ἀπὸ τοὺς νόμους ἐπίσης ἐξαρτᾶται καὶ ἡ ἐλευθερία μιᾶς πόλεως, διότι ἐὰν δὲν ὑπάρχουν οὗτοι οἱ ὁποῖοι ὑποχρεώνουν τὸν πολίτην νὰ θυσιάζεται χάριν αὐτῆς, πολλοὶ ἀσυνείδητοι μὲ πᾶν μέσον θὰ ἀπέφευ-

Μέσα σ’ αὐτὸ τὸ κόσμον ὅπου ζοῦμε τὴν εὐτυχία θέλομε νὰ βροῦμε. Ἀδιάκοπα ζητᾶμε τὸ μυστικὸν της : τὴν εὐκαιρία νὰ μποῦμε στὸ ἄδυτό της.

Ματώνει, ὅστωρ’ ἀπ’ τὴν γνώσῃ, ἡ καρδιά γιατί ἡ φύσις νὰ κρατᾷ τὰ μυστικά μετ’ ὅση ἀπονη σκληράδα, ἐνῶ μπορεῖ μ’ αὐτὰ ἡ καρδιά τὴν εὐτυχία νὰ βοῆ.

Ζητᾷ ζωὴ παντοτεινὰ τὰ πιὸ μεγάλα μεσ’ ἀπ’ τὸν κόσμον τοῦ καλοῦ, καὶ θὰ βροθῆς μιὰ μέρα νὰ σκορφαλώνης πάνω στὴν σκάλα πού θὰ σὲ φέρῃ ἴσα σὲ κείνο πού ζητεῖς.

Καὶ τότε βγάλε ἀπ’ τὰ στήθια τὴν ντροπὴν, γιατί νά! ἤρθε ἡ μέρα ἡ ποθητή.

ΝΙΚΟΣ ΛΙΑΠΑΚΗΣ

Ἡα’. Πρακτ.

γον τῆς θυσίας αὐτῆς καὶ ἡ πόλις εἰς μίαν κρίσιμον στιγμὴν θὰ ἔμενε ἄνευ ὑποστηρικτῶν καὶ θὰ ἔχανε τὸ πολυτιμότερον αὐτὸ ἀγαθόν της, τὴν ἐλευθερίαν.

Χάνουσα δὲ ταύτην εἶναι ἐπόμενον αἱ ἐπιστήμαι, αἱ τέχναι καὶ γενικὰ ὁ πολιτισμὸς της νὰ παρακμάσῃ μὲ τὴν πάροδον δὲ τοῦ χρόνου ἡ πόλις νὰ πέσῃ εἰς ἀφάνειαν.

Πόσον σπουδαῖοι λοιπὸν εἶναι οἱ νόμοι καὶ πόσα ὀφέλη καρποῦνται οἱ πολῖται; Πράγματι οἱ νόμοι μαζὺ μὲ τὴν ἀγωγὴν κατευθυνόμενοι ἀπὸ τὴν κοινωρικὴν ἐπιστήμην, δύναται νὰ ὠθήσουν τὴν πολιτείαν πρὸς τὴν πρόοδον, διὰ τὴν ἡ μὲν ἀγωγὴ ὀδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὴν σωστὴν πορείαν, ὁ δὲ νόμος φράζει τὸν δρόμον τῆς πικρανομίας.

Διὰ τοῦτο ὁ θεῖος Σωκράτης ἐπιεν τὸ κώνειον χάριν αὐτῶν, διὰ τὴν δόσῃ εἰς ἡμᾶς τοὺς μεταγενεστέρους τὸ καλὸν παράδειγμα, ὅτι πρέπει νὰ σεβόμεθα τοὺς νόμους, διότι αὐτοὶ ἀποδίδουν τὴν δικαιοσύνην καὶ πατάσουν οἰανδήποτε ἐνέργειαν παντός ἡ ὁποία ἀντίκειται πρὸς τοὺς νόμους, δηλαδὴ βοηθοῦν τὸν ἄνθρωπον νὰ κινήται καὶ νὰ ἐνεργῇ, ὡς κοινωνικὸν μέλος μέσα εἰς τὴν κοινωνίαν ἔχων ἕναν δυνατὸν ὑποστηρικτὴν ὁ ὁποῖος ἐξασφαλίζει τὴν ζωὴν καὶ τὰ δικαιώματά του. Τὰ πάντα λοιπὸν κινοῦνται καὶ ὑπάρχουν μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῶν νόμων καὶ ὅπου ἐκλείψουν οὗτοι καθὼς μᾶς λέγει καὶ ὁ Πλάτων ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων οὐδὲ ὅπως διαφέρει τῶν θηρίων ζώων.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΔΟΝΤΑΚΗΣ

Ἐποψήφιος Θεολογίας

ΑΝΑΣΤΑΣΗ

Ήγλά από τὸν τοίχο πού εἶχα σκαρφαλώσει ἔδλεπα φλογίτσες κεριῶν κι' ἀνθρώπους, κάθε ἀνθρώπος καὶ μιὰ φλογίτσα, κάθε ἀνθρώπος καὶ μιὰ καρδιά, κάθε ἀνθρώπος καὶ μιὰ ζωὴ. Καὶ τὰ κεριάκια ἔλυωναν, ἔλυωναν κι' ἔπαιρνε λοξὰ ὁ ἀέρας τὶς φλογίτσες, μὰ οἱ ἀνθρώποι ἔστεκαν ἐκεῖ καὶ δὲν ἐλύγιζαν, ἔστεκαν ἀκίνητοι. Κι' ἦταν σὰν κάτι νὰ περίμενε ὄλο αὐτὸ τὸ πλῆθος. Κάτι πού περίμενε καὶ πέρυσι καὶ τὸν ἄλλο χρόνο καὶ κάθε χρόνο τέτοια μέρα καὶ τέτοια ὥρα, στὸν ἴδιο τόπο ἀκριβῶς, στὴν ἴδια ἐκκλησίαι καὶ στὸν ἴδιο περίβολο. Κάτι περίμενε κι' αὐτὸ θὰ τὴν περιμένει καὶ τοῦ χρόνου καὶ κάθε χρόνο.

Καὶ τὸ πλῆθος ἦταν θουθὸ κι' ὄλα ἦταν θουθὰ, μόνον τὸ θρόνισμα δυὸ δέντρων ἦταν σὰν κάποια ἀναπνοή.

Ἡ φωνὴ τοῦ παπᾶ ὑψώθηκε στὸ τελευταῖο εὐαγγέλιο κι' εἶπε στὸ τέλος δυνατὰ «Χριστὸς Ἀνέστη». Κι' ἄρχισαν ἀμέσως οἱ καμπάνες κι' ἀμέσως καὶ τὰ παιδιὰ—ψάλτες ἄφησαν τὶς φωνὲς τους ὄλο δύναμη κι' ἀγάπη νὰ ψάλλουν τὸ τροπάρι τῆς Ἀνάστασης. Κι' ἄφησαν τὸν ἀέρα νὰ πάρει τὶς φωνὲς αὐτές, παιδικιές κι' ὀλόαγνες καὶ νὰ τὶς κουβαλήσῃ στὰ πέρατα, γιὰ νὰ ποῦν ὅπου ὑπάρχουν ἀνθρώποι πὼς ἡ μέρα πού ξημέρωνε ἦταν ἡ ἡμέρα τῆς Ἀγάπης καὶ τῆς Χαρᾶς, πὼς τὸ πλῆθος στὴν αὐλὴ τῆς ἐκκλησίας, ἀσάλευτο, κάτι περίμενε αὐτὴ τὴ στιγμή, κάτι πού περίμενε καὶ πέρυσι καὶ θὰ περιμένει κάθε χρόνο ὡσπου νὰρθῇ. Μέσα στὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ περίμενε τὴν Ἀνάσταση τοῦ Ἀνθρώπου. Μέσα στὴν Ἀνάσταση τοῦ Ἀνθρώπου περίμενε τὴν Ἀγάπη καὶ τὴν χαρὰ, τὴν Εἰρήνη καὶ τὴν πραότητα. Οἱ ἴδιοι ἦταν ὄλοι ἀγαπημένοι, ἦταν ὄλοι χωριανοὶ καὶ πάνω ἀπ' ὄλα ἦταν ὄλοι ἀνθρώποι. Ἔστεκαν ὁ ἕνας δίπλα στὸν ἄλλο κι' ἂν φοροῦσαν τὰ γιορτινά τους, ἦταν ὄλοι σκαρτιάδες, ἡλιοψημένοι, μὲ χέρια ἄδρὰ καὶ σκεδρωμένα ἀπὸ τὴ δουλειά, μὲ μάτια ὄλο γαλήνη, μὲ καρδιὰ πλατειὰ ὅσο παίρνει. Καὶ δλέπεις μέσα σ' αὐτὰ τὰ μάτια καθαρά, ὀλοκάθαρα τὴ νοσταλγία γιὰ κάτι καινούριο, γιὰ κάτι καλλίτερο καὶ δλέπεις ὀλοκάθαρα τὴ νοσταλγία γι' ἀγάπη, γι' ἀγάπη πλατειὰ σὰν τὴ θάλασσα, μεγάλη σὰν τὸ ἄπειρο, πολλὴ σὰν τὸν οὐρανὸ. Τῶδλεπα, τῶδλεπα ὀλοφάνερα. Ἀμφιβολία δὲν ὑπάρχει. Καὶ τὰ κεριὰ ἔλυωναν, ἔλυωναν κι' οἱ φλογίτσες δὲν ἔσβηγαν. Δὲν ἔσβησαν ποτέ.

Τ' αὐτὰ τσοῦγκρισαν, κόκκινα, σύμβολο χαρᾶς. Καὶ ὄλοι κάτι ἔβαλαν στὸ στόμα τους. Ἦταν τὸ πασχαλινὸ κολουρι πού μύρισε ἀμέσως τὸν ἀέρα. Καὶ τὰ πρόσωπα ἔλαμψαν καὶ τὰ χεῖλη ἔσκασαν σ' ἕνα χαμόγελο κι' ἀκούστηκε ἀπ' ὄλους «Χριστὸς Ἀνέστη», «χρόνια πολλά». Κι' ἀκούστηκαν φιλιὰ στὴ νύχτα. Κι' ὁ κόσμος σαλεύτηκε. Σαλεύτηκαν ὄλοι μαζί, γιὰτὶ καθένας ἔτρεφε μέσα του μιὰν Ἀνάσταση. Καὶ τὴν ἴδια στιγμή μύρια φῶτα ξεχύθηκαν στὸν οὐρανὸ ἀπὸ τὴ γῆ κι' ἔσβηγαν στὸ στερέωμα λές καὶ τὸ διάστημα τὰ ἐξαφάνιζε, λές καὶ πῆγαιναν στὴν

ἄλλη γωνιά τῆς γῆς μηνύματα ἀδελφικά κι' εἰρηνοφόρα μηνύματα. Ἦταν μιὰ μεγάλη στιγμή. Ἦταν ἡ στιγμή πού ὁ κόσμος φαίνεται μιὰ πατρίδα, ἀκομμάτιαστος κι' ἀκέρατος ὅπως λέει ὁ Παλαμάς, πού οἱ ἀνθρώποι φαίνονται ὄλοι τὸ ἴδιο, ὅπως τοὺς ἔβλεπα ἐγὼ ἀπὸ ψηλὰ ἀπὸ τὸν τοίχο πού εἶχα σκαρφαλώσει, ὄλους στὸ ἴδιο ἀνάστημα, στὴν ἴδια μορφή, στὴν ἴδια ἡλικία, σὰν νὰ τοὺς γέννησε ὄλους ἡ ἴδια μάννα σὲ μιὰ γέννα. Γὰ φῶτα ξεχύνονταν πράσινα, κόκκινα, ἄσπρα θαλασσιά, ξεχύνονταν κι' οἱ παιδικὲς φωνές, ξεχύνονταν κι' οἱ καμπάνες. Ἦταν ἡ μεγαλύτερη στιγμή τοῦ χρόνου γιὰ τὴν Ἀνθρωπότητα. Ἦταν ἡ πιὸ θαθεῖα στιγμή γιὰ τὴν ἀνθρώπινη καρδιά.

Ἦταν ἡ στιγμή πού μύριοι ἦχοι συγχέονταν σ' ἕνα χαράνι :

Οἱ καμπάνες, τὰ γέλοια, οἱ ψαλμοὶ, τὸ τσοῦγκρισμα, οἱ εὐχές, τὸ τραγουδι.

Ἡ καμπάνα χτυποῦσε, χτυποῦσε συνέχεια μὲ τὸ πλατὺ τῆς στόμα. Δὲν ἔσταμάτησε στιγμή ὄλη τὴ νύχτα τῆς Ἀνάστασης. Κι' ἐκεῖ πού σ' ἔπαιρνε ὁ ὕπνος, ἀκουγες μέσα στοὺς μεταλλικοὺς ἦχους μιὰ προσταγή :

Ἔσὺ ἀνθρώπε ζύβνα ! Ἀπόψε εἶναι ἡ δική σου, ὄχι τοῦ Χριστοῦ ἡ Ἀνάσταση ! Ἀπόψε εἶναι ἡ δική σου, ὄχι τοῦ Χριστοῦ ἡ χαρὰ ! Ἔβγα ἔξω ! Κύτταξε τὴν πλατωσιά τοῦ κόσμου ! Κύτταξε ὡς τ' ἄστρα. Ἀπόψε δὲν πρέπει νὰ κοιμηθῆς γιὰτὶ ἀναστήνεις ! Πρέπει νὰ νοιώσῃς τὸν ἑαυτὸ σου ἐλεύθερο. Ἐλεύθερο ἀπ' ὄλα τὰ δεσμὰ καὶ τότε θὰ νοιώσῃς πὼς εἶσαι παντοδύναμος. Θὰ νοιώσῃς πὼς ἡ δύναμη κυλᾷ μέσα σου πὼς ξεχειλίζει καὶ θὰ πιστεύῃς πὼς ὁ κόσμος εἶναι δικός σου. Ναί ! Εἶναι δικός σου ὁ κόσμος !

Ἀπόψε μὴν κοιμηθῆς ! Δὲς τὴν πλατωσιά τοῦ κόσμου. Ἀπόψε πρέπει νὰ δημιουργήσῃς τὸν ἑαυτὸ σου. Ἀπόψε ἡ πλατωσιά τοῦ κόσμου, ἀπόψε ἡ νύχτα αὐτὴ σοῦ δίνει ἀγάπη. Μὴν τὴν ἀφίσῃς. Πᾶρε ! Γέμισε μ' αὐτὴ τὴν καρδιά σου. Τότε εἶναι σὰν νὰ γέμισες ὄλη τὴν Ἀνθρωπότητα. Καὶ ὕστερα πῆγαινε καὶ ζήτησε συγγνώμη ἀπὸ τὸν ἀνθρώπο πού σὲ πείραξε. Κι' ἀφοῦ τὸ κάμῃς, πρόσεξε ! Ἀκουσες τόσους γλυκόηχους στὴν ἐκκλησία. Μὰ ξέρεις πὼς ὑπάρχουν τόσο ἄλλοι πικροὶ ἦχοι, πού δὲν ἦταν ἀπόψε στὴν ἐκκλησιά. Πολὺς κόσμος, πολὺς ζῶσε μακριὰ ἀπὸ τὴν χαρὰ. Πῆγαινε σ' αὐτὸ τὸν κόσμο καὶ δῶσε ἀπὸ τὴν δική σου ἀγάπη. Πῆς σ' ὄλους «Χρόνια πολλά» μὲς ἀπὸ τὴν καρδιά σου. Εἶσαι ὑποχρεωμένος νὰ τὸ κάμῃς γιὰτὶ εἶσαι ἀνθρώπος.

Ἀπόψε μὴν κοιμηθῆς ! Ἀπόψε εἶναι ἡ νύχτα δική σου ! Ζῆσε τὴν στὴν πραγματικότητα, ὄχι στὰ ὄνειρα ! Δὲν θὰ τὴν ξαναβρῆς αὐτὴ τὴ νύχτα ! Ζῆσε, ζῆσε πολὺ ! Δὲν εἶναι φτωχὴ ἡ ζωὴ ! Εἶναι φτωχὸς αὐτὸς πού τὴν λείει φτωχή ! Ἄν σοῦ δόθηκε ζωὴ πενήντα χρόνων, ἂν θέλῃς μπορεῖς νὰ ἔχῃς ζήσει γιὰ ἑκατὸ, γιὰτὶ εἶναι πλοῦσια ἡ ζωὴ. Τόσο πλοῦσια πού μόνον ὄταν εἶσαι ἐλεύθερος ἀνθρώπος θὰ τὴν νοιώ-

Η ΓΕΝΕΣΙΣ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Μελέτη του μαθητού ΕΥΑΓ. Α. ΦΥΤΡΑΚΗ Ζ' Ταξ. Β Γ. Χ.

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Οι διηθητοί ιοί (1) ἀνεκαλύφθησαν ὡς ἀναφέραμεν ἀνωτέρω—ἀπὸ τὸν ἀμερικανὸν βιοχημικὸν Στάνλεϋ(2) τῷ 1935. Κα' ἀρχῆς ἐπειδὴ ἐπιστεῦετο ὅτι οἱ ιοὶ γεννῶνται αὐτομάτως, ἤλθεν ἡ θεωρία τῆς αὐτομάτου γενέσεως τῆς ζωῆς νὰ ἀπασχολήσῃ τοὺς ἐπιστήμονας. Κατόπιν ὅμως παρατηρήθη ὅτι οἱ διηθητοί ιοὶ ἀποτελοῦνται ἀπὸ λεύκωμα, τὸ ὁποῖον παρουσιάζει ὁμοιότητα μὲ τὸ λεύκωμα τῶν κυττάρων. Οἱ διηθητοί ιοὶ ὁμοιάζουν μὲ τὰ βακτήρια, παρουσιάζουν ὅμως καὶ διαφορὰς εἰς τὸ ὅτι τὰ μὲν βακτήρια παρουσιάζουν τὰ φαινόμενα τῆς ἀνταλλαγῆς τῆς ὕλης π.χ. (ἀναπνέουσι) ἐνῶ εἰς τοὺς διηθητοὺς ιοὺς ἡ ἀνταλλαγὴ τῆς ὕλης δὲν πορουσιάζεται καθόλου, ἢ καὶ παρατηρεῖται εἰς μερικοὺς ιοὺς εἰς τοὺς ὁποίους ἐκτελεῖται μὲ τὸν πλέον πρωτόγονον τρόπον. Ἐκεῖνο ὅμως πού μᾶς κάνει νὰ πιστεύωμεν ὅτι ὁμοιάζουν, οἱ διηθητοί ιοὶ μὲ τοὺς ζῶντας ὀργανισμοὺς εἶναι τὸ ὅτι καὶ αἱ διηθητοί ιοὶ πολλαπλασιάζονται διὰ διαιρέσεως. Ὁ Στάνλεϋ κατῴρθωσε νὰ λάβῃ χυμὸν ἀπὸ φυτὸν τὸ ὁποῖον ἔπαρχεν ἀπὸ ἀσθένειας προκαλουμένην ὑπὸ τῶν διηθητῶν ἰῶν καὶ νὰ τὸν ἀποκρυσταλλώσῃ. Οἱ κρυσταλλοὶ λοιπὸν τῶν ἰῶν οὐδένα φαινόμενον ζωῆς παρουσιάζουν, εἶναι νεκρὰ ὕλη. Ἀλλὰ ὁ Στάνλεϋ κατῴρθωσε νὰ μεταβάλλῃ τοὺς κρυστάλλους αὐτοὺς τῶν ἰῶν εἰς ζῶσαν ὕλην, ἢ ὁποῖα παρουσιάζει τὰ ὑποτυπώδη φαινόμενα τῆς ζωῆς. Ἄρα οἱ διηθητοί ιοὶ εἶναι ὁ συνδυετικὸς κρίκος μεταξὺ τῆς ἀνοργάνου ὕλης καὶ τῆς

ζωῆς τοιαύτης.

Γενικὸν συμπέρασμα: Ἡ μελέτη λοιπὸν τῶν διηθητῶν ἰῶν μᾶς ὠθεῖ εἰς τὸ ὅτι ἡ ζωὴ ἐδημιουργήθη ἐκ τῆς ἀνοργάνου ὕλης ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν φυσικῶν νόμων. (3)

Ὅλη λοιπὸν ἡ προσπάθεια τῶν βιολόγων στρέφεται εἰς τὸ νὰ δυνηθοῦν νὰ παρασκευάσουν ὕλην ζῶσαν παρμοίαν μὲ τοὺς διηθητοὺς ιοὺς. Πάντως ἡ ὑπέθεσις αὐτὴ τοῦ Ντωβιλλιέ καὶ τοῦ Ντεγκουέν δὲν μᾶς ἐκανοποιοῦν πλήρως, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ἀμφισβηλωμεν ὅτι θὰ ἐξηγηθοῦν σὺν τῷ χρόνῳ τὰ φαινόμενα τῆς ζωῆς καὶ θὰ λυθῇ τὸ πρόβλημα τῆς γενέσεως τῆς διότι «πάντες ἄνθρωποι τοῦ εἰδένασι ὀρέγονται φύσει».

Ἀλλὰ τῶρα τελευταίως ὁ Ρῶσος βιολόγος Μπόσιαν ἰσχυρίζεται ὅτι ἐκ τῆς νεκρᾶς ὕλης κατῴρθωσε νὰ παρασκευάσῃ διηθητὸν ἰὸν ὑπὸ τὴν ἐνέργειαν τῶν ὑπεριωδῶν ἠλιακτίνων. Ἰσχυρίζεται ἐπίσης ὅτι ἐπέτυχε νὰ παρασκευάσῃ βακτήριον, ἐκ τῆς ἐνώσεως ἐνὸς ἐκ τῶν κατασκευασθέντων ἰῶν μὲ λιπίδια καὶ γλυκίδια. Περὶ τοῦτο πολλὰς ἀντιρρήσεις ἔχωμεν ἀπὸ ἄλλους βιολόγους. Πάντως ἡ λογικὴ δὲν τὸ καταδικάζει.

(Συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον)

3) Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν θεωρίαν ταύτην, καὶ ἐὰν ὁ ἄνθρωπος δυνηθῇ νὰ κατασκευάσῃ ζῶσαν ὕλην ἐκ τῆς ἀνοργάνου, ὁ φυσιολογικὸς χαρακτήρ τῆς ζωῆς ὁ ὁποῖος λέγει: «πάν ζῶν ἐκ ζῶντος» (Omne vivum ex vivo) δὲν ἰσχύει πλέον.

1) Οἱ διηθητοί ιοὶ εἰσερχόμενοι μέσα εἰς τοὺς τελείους φυτικούς καὶ ζωϊκοὺς ὀργανισμοὺς παρασιτοῦν ἐπ' αὐτῶν καὶ προκαλοῦν διαφόρους ἀσθενείας. Π. χ. τὴν μωσαϊκίην τοῦ καπνοῦ, τὴν πολιομυελίτιδα, τὴν εὐλογίαν, τὴν Ἰλαράν, τὸν κίτρινον πυρετὸν κ. τ. λ. Τὸ μέγεθος τῶν διηθ. ἰῶν εἶναι 0,010 μ. (μικρόν m.) ἕως 0,300 μ.

2) Ὁ Στάνλεϋ ἔλαβε τὸ βραβεῖον Νόμπελ.

σῆς. Μὴ ἐχρεθῆς ποτὲ νὰ ζῆς γιὰτὶ τότε δὲν θάσαι ἄξιος νὰ ζῆς. Μὴν κοιμηθῆς ἀπόψε. Ἄκουσε ἀπὸ μακρὰ τοὺς κανταδόρους μὲ τὴν κιθάρα. Εἶναι νύχτα χαρᾶς. Αὐτοὶ δὲν θὰ κοιμηθοῦν ἀπόψε! Θὰ τραγουδοῦν ὅλοι τὴ νύχτα Εἶσαι κι' ἐσὺ νέος σὰν κι' αὐτοὺς ὅ,τι ἡλικία κι' ἂν ἔχῃς.—Βάλε μέσα σου μιὰ μεγάλη καρδιά! Ἀγκάλιασε τὴν πλατωσιὰ τοῦ κόσμου!—

Περνοῦσε ἡ νύχτα κι' ἡ καμπάνα χτυποῦσε, χτυποῦσε. Κι' ἀπὸ ψηλά, ἀπὸ τὸν τοῖχο πού εἶχα σκαρφαλώσει ἔβλεπα τὸ πλῆθος πού κάτι περίμενε, ἀσάλευτο τὸ πλῆθος, κάθε ἄνθρωπος καὶ μιὰ φλογίτσα πού λύγιζε ὁ ἀέρας

Καὶ τὰ κεράτ' ἔλυωναν, ἔλυωναν, μὰ τὸ πλῆθος περίμενε, ὄλο περίμενε.

Πόσχα 17 Ἀπριλίου 1955

ΣΟΦΙΑ ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗ

Γαλλικὴ Σχολή

ΔΑΤΡΕΜΕΝΗ

Ἀφιερωμένα στὴν φίλη μου Τούλα Φ.)

Χρυσοκόκκινα φύλλα ἐπέφταν,
φθινοπώρου ἢ πρῶτι, πνοή, ὦ βαθεῖα,
ἢ ψυχὴ χαρωπὰ ἐχαιρέτα
τις νουβέλλες μιᾶς ἀνοιξῆς αἰώνιας, γλυκειᾶς...

Κρινολούλουδα, μῦρα, ἐσκόρπας
λατρεμένη γιὰ μένα μορφή... ὦ σεπτὴ
καὶ ἀθῶα καθαρὰ ἔτραγοῦδης
τ' ἄσματα μιᾶς ἀγάπης καινούργιας, ἀγνῆς...

Ἐτρεμόσβυναν χίλια ἀστέρια,
λατρεμένη σὲ σένα μπροστά, ὦ σιμὰ
τῆς κορδιᾶς μου καμέλια
καὶ λουλοῦδι μιᾶς ἔξοχης μάνας, χαρά...

ΕΛ. ΠΑΛΕΤΣΑΚΗ

Γ. Θ. Χ.

ΟΜΗΡΟΥ Ὕ 6 ἸΛΙΑΣ 99

Ραψωδία Ω

Μετάφραση ὑπὸ ΕΥΑΓ. ΜΟΥΔΡΙΑΝΑΚΗ Η6. Πρ. Β.Γ.Α.Χ.

(Συνέχεια ἔβδομη Στίχ. 757—804)

» Δροσερός τώρα μέσα στὸ σπίτι σὰν νὰ εἶχες πεθάνει πρ' ὀλίγου ἀναπαύεσαι, καὶ ὁμοιάζεις μὲ ἐκείνον ποὺ εἶχε σκοτώσει ὁ Ἀπόλλων μ' ἐκείνα τὰ δέλη τ' ἀσημένια ποὺ δὲν δίνουν πόνους». Τέτοια ἔλεγε καὶ ἔαρηνοῦσε κι' εἶχε ἀρχίσει ἀτέλειωτο κλάμα. Καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὲς ἡ Ἐλένη τώρα τρίτη ἀρχίζει τὸ κλάμα.

«Ω! σὺ Ἐκτωρ, ἀπὸ τοὺς κουνιάδους τοὺς δικούς μου ὁ ποῖδ' ἀγα-

στήν ἀλήθεια δὲ ἀντρας μου εἶναι ὁ Ἀλέξανδρος ποὺ Θεοῦ μοιάζει, καὶ στήν Τροία ποὺ μὲ εἶχε φέρεϊ ἄχ, μακάρι καὶ νὰ ἐχανόμουν ἀπὸ πρῖν, γιὰτὶ τώρα πιά εἶμαι, μὲ ἐτοῦτο μαζὶ εἴκοσι χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ ἔφυγα πέρα ἀπ' τὴ γῆ τῆς γλυκειᾶς μου πατρίδας· μὰ ποτὲ μέχρι τῶρ ἀπὸ σένα εἶχ' ἀκούσει καν' ἄπρεπο λόγο· μὰ κι' ἀκόμα ἂν κανεῖς εἰς τὸ σπίτι ἀπ' τ' ἀδέλφια μὲ ἤθελε θρῖσει ἢ κιανιοὺς ἀδελφοῦ σου γυναῖκα ποὺ φοροῦσε τὰ ἕμορφα πέπλα, ἢ ἡ μάνα σου—τὶ ὁ πατέρας μαλακὸς ἦταν πάντοτ' ἐκείνος—, τὸν ἐμπόδιζες σὺ συμβουλεύων καὶ μὲ λόγια καὶ μ' ἕμορφους τρόπους. Γιὰ ἐτοῦτα σὲ κλαίω ἐσένα καὶ ἀκόμα καὶ τὸν ἑαυτὸ μου ἐνθ' λύπη, θαθεῖα τὴν καρδιά μου τὴν πληγώνει, γιὰτὶ τώρα πλέον εἰς δλόκληρῃ μέσα τὴν Τροίᾳ δὲν ἀπόμεινε φίλος σὲ μένα κι' ὅλοι νοιῶθουνε φρίκη γιὰ μένα εἰς τοὺς δόμους καθὼς μὲ κοιτάζουν».

Ἔτσι εἶπε καὶ ἔκλαιγε κείνη καὶ ἐστέναζ' ὁ κόσμος τριγύρω. Καὶ ὁ γέρος ὁ Πρίαμος τότε τὸν λαὸ π' ἦταν γύρω διατάζει· «Ἐύλα, Τρῶες στήν πόλῃ νὰ φέρτε καὶ χωρὶς νὰ κτυπάτε τὸ στήθος ἀπὸ φόβο γιὰ κάποια ἐνέδρα τῶν Ἀργείων, γιὰτὶ ὁ Ἀχιλλέας σὰν μ' ἀπόβγανε ἀπὸ τὰ πλοῖα τὰ κατάμαυρα, μοῦ ὑπεσχέθη πὼς κανένα κακὸ δὲν θὰ κάμη πρὶν περάσουνε δώδεκα μέρες». Ἔτσι εἶπε· ἐκείνοι ἐξέψαν στὰ ἀμάξια καὶ β'δία καὶ ἔππουε καὶ ἀμέσως μετὰ μαζευτήκαν ἐμπροστὰ ἀπ' τῆς πόλης τὸ τεῖχος.

Καὶ ἐννέα δλόκληρες μέρες ἐμαζεῖανε ἀφθονα ξύλα καὶ σὰν ἦρθε τῆς δέκατης μέρας ἡ αὐγὴ καὶ τὸ φῶς στοὺς ἀνθρώπους μὲ τὰ κλάματα τότε ἐβγάλαν τὸν γενναῖο τὸν Ἐκτορα ἔξω καὶ τὸν θάλαν ἀπάνω στὰ ξύλα καὶ ἀνάψαν φωτιά ἀπὸ κάτω.

Τὸ πρῶτ' ὅταν ἀρχίζε μόλις ἡ ροδόκαλ' αὐγὴ νὰ χαράζη, ὀλογύρα ἀπ' τ' ἐνδόξου Ἐκτόρου τὴν φωτιά, μαζευτήκανε ὅλοι. Καὶ τὴν φλόγα ἐσθύσανε πρῶτα μὲ κρασί ἀπ' τὸ ποῖδ' καλὸ ποῦχαν, ὅλη, ὅπου κι' ἂν εἶχε ἀπλώσει τῆς φωτιᾶς ἡ ὀργή, καὶ κατόπιν ἐμαζέψαν, τ' ἀδέλφια κι' οἱ φίλοι, τὰ κατάλευκα κόκκαλα, κι' ὅλοι ἐθρηνοῦσαν, ζεστὸ δὲ τὸ δάκρυ εἰς τὰ μάγουλα πᾶνω κυλοῦσε. Καὶ ἀφοῦ τὰ μαζέψαν, τὰ θάλαν σὲ δλόχρυση κάσα ὠραία καὶ τὰ σκέπασαν πρῶτα μὲ πέπλα μαλακὰ κατακόκκινα πέπλα καὶ ἀμέσως στὸν τάφο τὰ θάλαν καὶ ἀπάνω ἐβάλαν πέτρες ἀφοῦ γρήγορα ἔκαναν μνήμα· καὶ φρουροὺς ὀλογύρα ἐβάλαν μὴν τυχὸν καὶ προτοῦ τελειώσουν, οἱ Ἀχαιοὶ νὰ τοὺς κύνουν γιουροῦσι. Καὶ μετὰ μαζευτήκανε ὅλοι στὸ Παλάτι τοῦ γέρου Πριάμου τ' εὐγενῆ βασίλειά, καὶ βρῆκαν μεγαλόπρεπο βέδεια συμπόσιο. Ἀκριβῶς ἔτσι ὅλα ἐγίναν στήν ταφῇ τοῦ γενναίου Ἐκτόρου.

ΤΕΛΟΣ

Κρήτη εἶσαι ὁμορφὴ καὶ πλούσια στολισμένη κι' ἡ φήμη σου ἔχει ἀπλωθῆ σ' ὅλη τὴν Οἰκουμένη

Ἐσὺ μὲ τ' ἄλλα ἀδέλφια σου ἔπλεξες τὰ στεφάνια καὶ τὰ φορεῖ ἡ μάνα μας μὲ τόση περηφάνεια

Ἐσὺ κι' ἂν ἦσαν κάποτε βαρεῖα ἀλισσοδεμένη τώρα εἶσαι ἐλευθερὴ διαφροστεφανωμένη

Κι' ἡ γαλανὴ σημαία σου πανώρια κυματίζει γιὰ κείνους ὅπου πέσανε καὶ τοὺς γλυκοκοιμίζει

Ἐδόξασες καὶ ἐτίμησες τὴ γαλανὴ Πατρίδα καὶ τὰ παιδιά της χαίρονται καὶ κείνη ζεῖ μ' ἐλπίδα

Πῶς θὰ μπορέσῃ κάποτε τὴν Κύπρο τὴν δικιά της νὰ τὴν κρατήσῃ στοργικὰ μέσα στήν ἀγκαλιά της.

ΙΩΑΝΝΑ ΣΤΙΒΑΝΑΚΗ

Τάξ. Στ' ν. τ. Γυμν. Καστ. Κισ.

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

(Αφιέρωμα σὲ φίλο)

Εἶναι στιγμὲς ποὺ νοσταλγεῖ ζωὴ παλιὰ ὁ νοῦς· πλανιέται συναίρνεται σὲ χρόνους μακρυνούς.

Μπροστὰ στὴ θύμησῃ αὐτῇ τὴν τόσο εὐτυχισμένη, τὸν πέρνει τὸ παράπονο, ποὺ τίποτα δὲ μένει.

Ἀναθυμιάται τὰ παλιὰ, μορφὲς ἀγαπημένες, ποὺ ὁ καιρὸς τίς ἔκανε φτωχὲς μισσοδυμένες.

Ἀναθυμιάται κι' ἄθελα κυλοῦν στὰ ματοκλάδια φωτιά, σταγόνες δάκρυα, νοσταλγικὰ σμαράγδια.

ΒΑΒΟΥΡΑΚΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

Γυμν. Βιάννου

ΑΓΙΟΤΗΣ

«Άγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ
γεννήθηκε (Α΄ Πέτ.)»

Ἐσυνηθίσαμε νὰ σκεπτόμεθα τοὺς Ἅγίους σὰν ὑπεράνθρωπα καὶ ὑπερκόσμια ὄντα. Καὶ νὰ βλέπουμε τὴν ἀγιοτητα σὰν κάποιο χάρισμα ἀπρόσιτο στὴν δική μας ἀδυναμία, δοσμένο ἀπὸ τὸ Θεὸ μόνο σὲ ἐξαιρετικές φυσιογνωμίες. Ὅμως αὐτὸ εἶναι ἕνα ἀκόμη λάθος στὰ τόσα ἄλλα μας. Αὐτὸ εἶναι μία ἀκόμη ἀπάτη μας. Ἡ Ἄγιοτης δὲν εἶναι χάρισμα ἀπρόσιτο γιὰ μᾶς. Ἀλλὰ καὶ οὔτε εἶναι δοσμένο ἀπὸ τὸν Θεὸ στοὺς ἐξαιρετικούς ἀνθρώπους. Ὅχι. Ἡ Ἄγιοτης δὲν εἶναι ἕνα εἶδος πολυτελείας καὶ οὔτε ἰδανικὸν ἀπραγματοποιήτο. Εἶναι ὁ βασικὸς προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς περὶ αὐτοῦ λέγει: «Γίνεσθε ἅγιοι ὅτι ἐγὼ ἅγιος εἰμί». Κάθε φορὰ πὸς κάνομε ἕνα θεάρεστο ἔργο, κάθε φορὰ πὸς ἀποφεύγομε τὴν ἁμαρτία κάνομε καὶ ἀπὸ ἕνα βῆμα πρὸς τὴν Ἄγιοτητα. Μήπως τόσοι καὶ τόσοι ἅγιοι πὸς τιμᾶ ἡ Ἐκκλησία μας γεννήθηκαν ἅγιοι; Βεβαίως ὄχι. Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μὲ τὰ θεάρεστα ἔργα των καὶ ἀποφεύγοντες τὴν ἁμαρτία καὶ τὴν προσκόλλησιν εἰς τὰ γῆϊνα τιμώνται τώρα ὡς ἅγιοι. Ἐπέμειναν τόσα βασανιστήρια διότι εἶχον σύνοιαν, εὐστάθειαν καὶ δαμάντινον χαρακτήρα. Καὶ ἔχουν ὄλες οἱ κοινωνικὲς τάξεις, οἱ ἡλικίαι καὶ τὰ φύλλα, οἱ ἐποχὲς καὶ τὰ ἐπαγγέλματα ἀντιπροσωπεῖα στὴν χορεία τῶν ἁγίων. Ἀποφεύγετε λοιπὸν τὴν ἁμαρτίαν, ὑπομένετε τὰς δοκιμασίας καὶ κάνετε τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ εἰσθε βέβαιοι ὅτι ἡ ἀμοιβὴ σας θὰ εἶναι μεγάλη. «Γίνεσθε ἅγιοι καθὼς ὁ πατήρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος ἅγιος ἐστίν».

ΠΟΥΚ. ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ
Ε. Σ. Κ.

ΗΛΙΘΕ Ο ΜΑΗΣ

Ὁ Μᾶης ἦλθε πάλι στολισμένος
μὲ χίλια χρώματα, μὲ ἄνθη θαλερὰ
σὰν ἕνας βασιλεὺς στεφανωμένος
πὸς σ' ὄλους μας γλυκὰ χιμογελά

Γιορτάζει στολισμένη ὄλ' ἡ πλάση
σὲ κάθε δέντρο κελαῖδεῖ κι' ἕνα πουλί,
τὸ χελιδόνι ἔχει ἔλθει νὰ γιορτάση
κι' ὁ κότσυφας στὰ δέντρα τραγουδεῖ

Ὁλόκληρη ἡ φύση εἶν' ἀλλαγμένη
καθάριος, γαλανός, ὁ οὐρανός
ἡ γῆ χιτῶνα πράσινο εἶν' ντυμένη
καὶ ἡσυχάζει ἀπὸ πέρα ὁ γιαιός.

ΑΘ. ΔΕΙΚΤΑΚΗΣ
Γυμν. Καστ. Κισσ.

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

ΑΓΓΛΟΙ ΔΩΣΤΕ ΜΑΣ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΜΑΣ

Ἡ Κύπρος εἶναι Ἑλληνικὴ φωνάζει ὀλη ἡ Κρήτη
Καὶ ἡ φωνὴ ξεκίνησε ἀπὸ τὸν Ψηλορίτη
Ἰπὸ τὸν ὄρον φίλοι μας ὅτι δὲν κάνει σκλάβια
Ποτὲ δὲν ζοῦν οἱ Ἕλληνες στὰ κάτεργα τὰ μαῦρα
Ρωτήσετε καὶ μάθετε πρωτύτερα ἱστορία
Οἱ Ἕλληνες δὲν ζοῦν ποτέ, χωρὶς ἐλευθερία
Στῆτε καλῶς καὶ προσοχὴ φίλοι καὶ σύμμαχοί μας
Εἶναι ἑλληνικὸ νησί ἀνήκει στὴ φυλὴ μας
Ἰδοὺ Ἀγγλία κύματα τοὺς πόνους μας νὰ νιώσης
Νὰ λυπηθῆς καὶ νὰ ντραπής τὴν Κύπρο νὰ μᾶς δώσεις
Αχάριστοι καὶ ἀπονοὶ γιατί μᾶς ἀδικεῖτε
Ἴσως νὰ ρθῆ καὶ αὔριο καιρὸς νὰ θυμηθῆτε,
Ἐνα λαὸ πὸς ἔτρεξε μὲ πείσμα καὶ μανία
Λοιπὸν τὴν Κύπρο δῶσε μας Μεγάλῃ Βρετανία
Λαμπρὸν ἀστέρι τ' οὐρανοῦ στὴν Κύπρο μας νὰ λάμψη
Ἡλιος μ' ἀκτίνες δυνατὲς καὶ ἡ σκλαβιά νὰ πάψη
Νίκες μεγάλες καὶ πολλὲς ἔχομε στοὺς αἰῶνας
Ἴσως μὲ νέα πιὸ λαμπρὴ νὰ κλείσῃ τοὺς ἀγῶνας
Κύπρος καὶ Κρήτη πολεμοῦν γιὰ τὴν ἐλευθερίαν
Ἡρωες πάντοτε γεννοῦν μὲ ξακουστὴ ἀνδρεία

ΣΚΟΓΛΑΣ ΕΜΜ. ΙΩΑΝΝΗΣ

Βοηθ. Γυμνάσιον Ἀρρένων Ἡρακλείου

ΕΡΧΕΤΑΙ Η ΑΝΟΙΞΙΣ

Ἡ Φύση ἀγουροξυπνὰ κι' ἀνασαλεύει
τὸν λήθαργον ἀφήνει σιγαλά,
δειλὰ ὁ γέρος κιὰ χειμῶνας βασιλεύει
καὶ ὄλα νοιώθουν μιά χαρὰ τρελλά.

Τὰ χιόνια στὰ ψηλὰ βουνὰ γοργὰ θὰ λυώσουν
οἱ μπόρες καὶ τὰ νέφη θὰ χαθοῦν,
χαλιὰ πρασινωπὰ καὶ ἄνθη θὰ φουντώσουν
ἡλιόλουστες ἡμέρες θὲ νάρθουν.

Γαλήνη κι' ἡσυχία θ' ἀπλωθῆ στὴ Πλάση
κι' ἡ αὔρα θὰ φυσάη ἀπαλά,
κάθε ψυχὴ ψηλὰ στὸν οὐρανὸν θὰ φτάση
τὰ πάντα θὰ αἰσθάνονται ἀλαφρά.

ΕΥΑΓΓ. Γ. ΜΑΣΤΟΡΑΚΗΣ

Ζ' Κλ. Αογ. Γυμν. Ἡρακλείου.

"ΚΥΝΗΓΩΥΤΑΣ ΤΟΝ ΙΣΚΙΟ ΜΟΥ.,

ΤΗΣ ΠΕΓΚΥ

Με τὸ ψευδώνυμο Πέγκυ ἡ ἀγαπητή μας συμμαθήτριά Τασούλα Γιαννουδάκη τῆς Ζ' τάξεως Κλασικοῦ τοῦ Γυμνασίου Θηλέων Χανίων παρουσίασε πρὸ ἡμερῶν ἕνα ὠραῖο βιβλιαράκι μετὸν τίτλο: «Κυνηγώντας τὸν Ἴσκιό μου». Πρέπει νὰ εἴμαστε υπερήφανοι ἐμεῖς οἱ μαθηταὶ διότι στὸν κύκλο μας, στὴν οἰκογένειά μας εὐρίσκονται μεγάλα ταλέντα, πέννες γερές, γεμάτες ἐλπίδα σὰν αὐτὴν τῆς Πέγκυ. Δὲν θὰ δίσταζε κανεὶς ἀφοῦ ἐδιάβαζε τὸ βιβλίον τῆς αὐτὸ νὰ τὴν πῆ νέα Κολέτ. Κολέτ τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ὠραία φράση, ὁ φιλοσοφικὸς στοχασμὸς, ἡ ρωμαντικὴ διάθεση καὶ ἀκόμη τὸ πρωτότυπο στὴν κίνηση τοῦ βιβλίου συναρπαστικὸ, μεθυστικὸ. Τόσον τὸ εἰδύλιον τοῦ ἄσματος ἄσμάτων, ὅσον καὶ ὁ ρωμαντισμὸς τοῦ Λαμαρτίνου καὶ ὁ ὠμὸς ρεαλισμὸς τοῦ Χέμιγγκρουαίη ξεπετιοῦνται μετὸ τρόπο καθαρὰ προσωπικὸ, καθαρὰ πρωτότυπο. Ἡ δύναμις ὅλη μιᾶς δυνατῆς ψυχῆς εἶναι ξεχυμένη στὶς σελίδες του. Μιᾶς νεανικῆς ψυχῆς, μιᾶς ψυχῆς τῆς κοπέλλας ποὺ ἀγαπᾷ. Ἡ ἐποχὴ μας ἢ κατ' ἐξοχὴν ἐποχὴ τοῦ ρεαλισμοῦ, θέλει νὰ ξεφύγῃ, νὰ ἀναζητήσῃ ἄλλοῦ τὴν εὐτυχία, τὴν χαρὰ. Ἐχει βαρεθεῖ τὸν ρεαλισμὸ καὶ τὴν πεζὴν ζωὴ καὶ θέλει μιὰ ζωὴ οὐράνια, μιὰ διάθεση πρὸς ρωμαντικὴν. Κι' αὐτὸ δὲν συμβαίνει μόνον στὴν ἐποχὴ μας. Ἡ ἀνέπτυξις τοῦ εἰδύλιου εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν Ἀλεξανδρινῶν χρόνων ποὺ ὁ κόσμος εἶχε βαρεθεῖ τὴν χλιδὴ καὶ τὴν ζωὴ τῆς πόλεως, Νοιώθωμεν ἐμεῖς τοῦλάχιστον μεγάλην χαρὰ διότι ἐκ μέρους τῶν μαθητῶν ὑπάρχει ὄρεξις γιὰ δημιουργικότητα, γιὰ πρωτοβουλία. Καὶ μετὸν ἐλπίδα ἀπ' ἐνὸς μὲν πὼς ἡ Πέγκυ θὰ συνεχίσῃ νὰ γράφῃ γιὰ ν' ἀνέβῃ ἄν θέλῃ πολὺ ψηλά, τὸ ὁμολογοῦμε ἔχει ταλέντο, καὶ ἀπ' ἑτέρου πὼς θὰ τὴν μιμηθοῦν καὶ ἄλλοι μαθηταὶ ἢ μαθήτριες, τὴν συγχάρομε. Ἄς εἶναι αὐτὸ ἡ ἀρχὴ μιᾶς μεγάλης καριέρας.

Σ. Σ.

ΚΑΙ ΛΙΓΟ ΧΙΟΥΜΟΡ

Στὴ ταβέρνα: "Ὁ Κύριε! Ξεχάσατε νὰ πληρώσετε τὸ κρασί ποὺ ἤπιατε.

—Μὰ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ ἤπια παιδί μου γιὰ νὰ..... ξεχάσω.

**

"Ἐνας περιηγητὴς ρωτᾷ ἕνα γέρο χωρικό.

—Δὲ μοῦ λὲς παπούλη γεννήθηκε κανεὶς μεγάλος ἄνδρας στὸν τόπο σας;

—"Ὁχι ἀφεντικὸ. Μόνον μωρά!

**

—Τὶ εἶναι μπαμπᾶ ἢ τιμότης;

—Νὰ σοῦ ἐξηγήσω παιδί μου. Ἄς υποθέσουμε ὅτι ἔρχεται ἕνας πελάτης στὸ μαγαζὶ καὶ μοῦ δίνει κατὰ λάθος ἕνα χιλιάριο παρὰ πάνω γιὰ τὰ ψώνια του. Ἄν εἶμαι τίμιος, θὰ τὰ μοιρασθῶ μετὸν συντάιρό μου.

ΜΙΝΙΟΥΔΑΚΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
Πρότυπον Λύκειον Χανίων

ΤΩΡΑ ΠΟΥ ΕΙΣΑΙ ΜΑΚΡΥΑ

"Ἐφυγες; Ἐφυγες κάποια φεγγαρόλουστη βραδὺ μακριὰ γιὰ κόσμους ἀγνωστούς ποὺ λὲν τὰ παραμύθια. Ἐνας στερνὸς χαιρετισμὸς ἕνα ἀντίο κι' ἕνα δάκρυ, οἱ ἀναμνήσεις ἀπὸ τότε. Τίποτα ἀπ' ὅ,τι ἀφησες πίσω σου ἀπὸ τότε δὲν ἔχασε τὴν σημασία του καὶ οὔτε θὰ τὴ χάσῃ. Ὅλα ζοῦν ξανά σὰν ἔρχεσαι σὰν ὄνειρο στὴ θύμησή μου. Τὰ θράχια στὴν ἀπρογιαλιά... τὸ ἀξέχαστο τοπίο τῆς ἐξοχῆς... τὰ δενδράκια... ὁ μακρὸς δρόμος... καὶ τὰ μουντὰ βράδια. Ὅταν συχνὰ περνῶ ὅλα μιλοῦν μέσα στὴν ψυχὴ μου καὶ μοῦ λὲν σιωπηλὰ γιὰ σένα. Ὅλα ἀκτινοβολοῦν κάτι τὸ ξεχωριστό, κάτι ποὺ δὲν μπορῶ οὔτε καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος νὰ γράψω, κάτι ἀπὸ τὸ δικό σου φῶς.

Καθένα ἔχει πάρει μαζί του καὶ ἔχει κλείσει θαθεῖα μέσα στὴν καρδιά του ἐσένα ἀλησμόνητε φίλε μου. Ἐχουν πάρει κάτι ἀπ' τὴ ζωὴ σου ἀπὸ τὸ φευγάλο σου πέρασμα. Μὲ κυττάζουν σιωπηλὰ, μὲ προσέχουν καὶ μετὸν σιωπὴ τους με ρωτοῦν γιὰ σένα, γιὰ τοὺς ἀγνωστούς κόσμους ποὺ πήγες, πέρνοντας μαζί σου τὴν χαρὰ μου, τὴν ζωὴ μου ὀλόκληρη.

Πόσο ὑπέροχες ἀλήθειαι οἱ στιγμὲς ποὺ κουβεντιάζον μαζί μου λέγοντάς μου γιὰ σένα. Ἀλήθειαι πόσες μεγάλες στιγμὲς. Πολὺ μεγάλες ὅση καὶ ἡ δύναμις ποὺ παίρνει ἡ καρδιά μου γιὰ νὰ μὴν κλάψῃ, καὶ νὰ τοὺς πῆ σιγανὰ μέσα στὸ βουβὸ κλάμα γιὰ σένα. Σὰν ἕνα ἀστέρι ποὺ κυλάει καὶ φεύγει γρήγορα μεσ' ἀπ' τὸν οὐράνιο θόλο ἔτσι καὶ σὺ πέρασες ἀπὸ κοντά μου γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ ἔπειτα ἔφυγες ἀφίοντας μόνον μου σύντροφο τὶς ἀναμνήσεις καὶ τὰ δάκρυα

"Ἴσως ἐκεῖ ποὺ εἶσαι τώρα, ἀγαπημένε μου φίλε, νὰ θυμᾶσαι ἐμένα. Ἴσως νὰ ἔχῃς ξεχάσει. Ἴσως νὰ νομίζῃς ὅτι ὅλα εἶναι θαμμένα καὶ ὅτι ἦτο ἡ γνωριμία μας μιὰ εὐτυχία τῆς στιγμῆς. Ὅμως ἐγὼ πάντα θὰ σὲ θυμᾶμαι, ἀγαπημένε μου φίλε, πάντα θ' ἀναπολῶ τὶς ἀλησμόνητες μέρες ποὺ περάσαμε μαζί.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧ. ΣΟΛΙΔΑΚΗΣ

Ζ'. Γυμνασίου Ἀγίου Νικολάου

ΣΑΤΙΡΙΚΟ

ΟΙ ΒΑΘΜΟΙ

Με πομπή και παρατάξη
μπαινούν οἱ καθηγηταὶ στήν τάξη,
γιὰ νὰ ποῦνε τοὺς βαθμοὺς
καὶ ν' ἀκούσουν χίλιους... ἀναστεναγμούς.

Δὲν φτάνει πού μᾶς ἔμπλεξαν
μὲ τόσοσιν δὰ μελάδες
μόνο μᾶς δίδουν γι' ἀμοιβὴ
ἓνα σωρό... μονάδες.

Ἄνοιγουν τὸν κατάλογο
κι' ἀρχίζουνε νὰ λένε,
καὶ τὰ ματάκια μερικῶν
θέλουν δὲ θέλουν κλαῖνε.

Μὰ ἐπὶ τέλους ἔφθασε
κι' ἔμένα ἡ σειρά μου.
κι' ἀρχίζουνε νὰ τρέχουνε
κι' ἐμὲ τὰ δάκρυά μου.

Ἄκοῦς ἐκεῖ, στὰ Φυσικὰ
νὰ μούχει ὀκταράκι
τοῦ τῶγραφα ὀλόσωστα
χωρὶς μισό... λαθάκι

Καὶ στὴ Χημεία βρὲ παιδιά
φοικτὸ εἶναι νὰ τὸ πῶ
μὰ ἐκεῖ πέρα τῶγραφα
δικαίως τὸ ὀκτώ,

Ἄν πῆς καὶ γιὰ τὴν Ἄλγεβρα
καὶ γιὰ τὴν Γεωμετρία
ἑπτὰ ἐπῆρα καὶ στὰ δύο
χωρὶς... πολυλογία.

Ἄν πῆς καὶ γιὰ Ἑλληνικὰ
Ἄρχαϊα μὰ καὶ Νέα
μὲ δύο χιλιάδες βάσανα
ἐπῆρα τό... ἐννέα.

Στὰ Ἱερὰ ὅμως παιδιά
καὶ στὴν Ψυχολογία
ἔγραψα τὸ ἐνὰ μιση
καὶ πῆρα... δεκατρία.

Στὴ Γεωγραφία ἔγραψα
ἐπίσης καὶ τὰ τρία,
κι' ὕστερα ἀπὸ... συγκίνηση
δὲν ἔγραψα... Ἱστορία.

Ἐγραψα ὅμως εἴκοσι
παιδιά στὴ Γεωλογία
κι' ἔτοι παραμέρισα
Ἄλγεβρα, Γεωμετρία.

Καὶ ἔτσι ἐτελείωσε
αὐτὴ ἡ βαθμολογία
πού ἦτανε γιὰ ὅλους μας
μιά... ὁμορφη Ἱστορία.

ΠΟΛΥΜΝΙΑ ΧΡΙΣΤΟΥΛΑΚΗ

Ζ' Πρακτ. Γ.Θ.Χ.

(Ἡ συνέχεια τὸν Ἰούνιο—Ἰούλιο)

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Στὸ μάθημα τῆς λογικῆς ὁ καθηγητὴς λέει ποῖος
μπορεῖ νὰ σχηματίσῃ ἓνα συλλογισμό ἡσυχία ἀλλώ-
νεται εἰς τὴν τάξιν κανεὶς δὲν δεικνύει προθυμία,
καὶ ὁ πάντα ἀμελής Μανώλης σηκώνει τὸ χέρι.

Γιὰ λέγε σὺ Μανώλη.

Καὶ ὁ Μανώλης ἀρχίζει:

Τὸ μπουκάλι τὸ κονιάκ ἔχει ἓνα ἀστέρι

καὶ ὁ ἀνθυπολοχαγὸς ἔχει ἓνα ἀστέρι.

Ἐπομένως τὸ μπουκάλι τὸ κονιάκ εἶναι ἀνθυπο-
λοχαγός. Καὶ ἡ τάξις κεκαρδίζει στὰ γέλοια.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΩΤΕΪΝΗΣ

Ἡ' τάξ. Γυμν. Ἱεραπ.

Στὸ μάθημα τῆς γραμματικῆς ὁ δάσκαλος

—Τὶ εἶναι τὸ γὰρ Νίκο;

Νίκος; ἀφηρημένος.

—Ἡ φωνὴ τοῦ γαιδάρου κύριε.

Ὁ δάσκαλος: Ὅκτῳ ἀπὸ ὀκτῶ Γιάννη;

Γιάννης: Ἴσον τὸ ρῆμα ἀποκτάω—ὦ κύριε.

Δάσκαλος: Ὅταν ἡ λήγουσα εἶναι μακρὰ ἢ πα-
ραλήγουσα τί γίνεται Γιώργο;

Γιώργος: Τρέχει νὰ τὴν πλησιάσῃ κύριε.

Στὸ μάθημα τῶν νεοελληνικῶν.

Καθηγητὴς: Τὶ λέγομε Νίκο περὶ λόγον;

Νίκος: Μὰ ἐκεῖνον πού βαδίζει μὲ τὰ πόδια.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς: Θὰ σοῦ δώσω μικρὸ ἓνα πορ-
τοκάλι ἐὰν μοῦ πῆς πού ὑπάρχει ὁ Θεός.

Ὁ μικρός: Κι' ἐγὼ κύριε θὰ σᾶς δώσω δύο ἐ-
ὰν μοῦ πῆτε πού δὲν ὑπάρχει.

ΝΙΚ. Ζ. ΜΑΥΡΟΜΑΝΩΛΑΚΗΣ

Γυμν. Βιάννου

Δάσκαλος: Τὶ ἔκαναν, παιδιά μου οἱ Ἑβραῖοι ὅ-
ταν πέρασαν τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν;

Μαθητὴς: Ἀπλώσαν τὰ ρούχα τοὺς κύριε διὰ νὰ
στεγνάσουν.

—Τὶ εἶναι Γιώργο ἡ «ἐπικίνδυνος ζώνη»;

Ὁ δρόμος πού κάθονται οἱ δανεισταὶ τοῦ μπα-
μπᾶ μου κύριε καθηγητά.

ΕΥΑΓ. ΜΑΡΑΓΚΑΚΗΣ

Δβ' Γ. Α. Ἱερακλ.

Ἡ ὑληρέτρια λέει στὸ Γιάννη.

—Πάρε γρήγορα λεπτὰ καὶ πῆγαινε στὸν κρεο-
πώλη νὰ σοῦ δώσῃ λίγο μυαλό.

—Μὰ θὰ τοῦ πῶ ὅτι εἶναι γιὰ θένα.

Δυὸ παιδιά φθάνουν ἔξω ἀπὸ μιὰ πόρτα;

—Νὰ κτυλήσῃ τὸ κουδούνι;

—Γιατί, τί σοῦ ἔκανε;

Ὁ μικρὸς Γεωργάκης ρωτᾷ τὴ μαμά του.

—Γιατί μαμά ἔχεις ἄσπρες τρίχες στὰ μαλλιά σου;

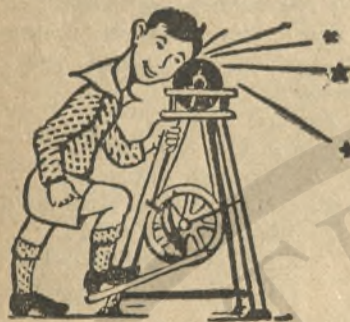
—Διότι κάθε μέρα μὲ συγγίζεις.

—Τότε φαντάζομαι πόσες φορές θὰ ἔχῃς συγγί-
σει ἐξὸς τῆς γαγιάς πού εἶναι ὀλόσπρη.

ΜΑΥΡΟΕΙΛΗΣ ΜΙΜΗΣ

Ἐα Νεαπόλεως

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ

107) Εάν μεταξύ του συντελεστού του δευτεροβαθμίου όρου και του σταθερού όρου λ και Κ του τριωνύμου $\lambda x^2 + \mu x + \kappa$ υφίσταται η σχέση $\lambda^2 + \kappa^2 = -2\lambda\kappa$ να δείχθῃ ὅτι τὸ τριώνυμον ἔχει ρίζας πραγματικές.

Σταυρουλάκη Μιλτιάδη:

108) Νά εὑρεθῇ τὸ ἔμβασδὸν ἰσοσκελοῦς τραπέζιου ΑΒΓΔ τοῦ ὁποῦ τοῦ βάσις ΑΒ εἶναι 80cm καὶ ἡ πλευρὰ ΒΓ 41cm καὶ ἡ γωνία $\Gamma = 120^\circ$.

Καφφετζάκης Γ. Μυμν.

Στ' Γυμν. Νεαπόλεως

109) Δίδεται ἡμικυκλίωτος μετὰ διάμετρον ΑΒ. Φέρομεν τὴν ἀκτίναν ΓΔ κάθετον πρὸς τὴν ΑΒ. Ἐστω Ε τὸ μέσον τοῦ τόξου ΑΔ. Αἱ εὐθεῖαι ΑΕ καὶ ΓΔ προεκτείνονται τέμνονταί εἰς τὸ Ζ. Προεκτείνομεν τὴν ΑΔ πρὸς τὸ Δ καὶ λαμβάνομεν τμήμα ΔΗ=ΑΔ. Νά ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ διχοτόμος τῆς γωνίας ΑΔΖ εἶναι παράλληλος πρὸς τὴν ΖΗ.

Παυλίδης Γ. Ὠρίως

Ἡ' Γ.Α. Ἡρακλείου

110) Δίδεται ὀρθογ. τραπέζιον ΑΒ ΓΔ ($A = \Delta = 90^\circ$). Ἡ μεγάλη βάσις ΔΓ εἶναι διπλασία τῆς μικρᾶς καὶ ἡ ἀμβλεία γωνία τριπλασία τῆς Γ. Νά ὑπολογισθοῦν αἱ Β καὶ Γ. Ἀπὸ τῆς κορυφῆς Β φέρομεν κάθετον ΒΕ ἐπὶ τὴν ΔΓ. Νά ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ ΑΓ διέρχεται ἀπὸ τὸ μέσον τῆς ΒΕ.

111) Νά ἀποδειχθῇ $\sqrt{\epsilon\phi\chi + \delta\phi\chi} = \sqrt{\epsilon\mu^2\chi + \delta\epsilon\mu^2\chi}$

Τσιναράκη: Ἰωάννης

Ζυ Πρ.

112) Νά ἀποδειχθῇ ὅτι τὸ τρίγωνον ΑΒΓ εἶναι ὀρθογώνιον ἐὰν ἰσχύει ἡ σχέση: $\eta\mu\Gamma = \sigma\upsilon\nu\Lambda + \sigma\upsilon\nu\Β$.

Σταυρουλάκη Μιλτιάδη:

Ἡβ Πρ

113) Μηχανικὴ σφύρα βάρους 200Kgr πίπτει ἐπὶ πάσσалу ἕξ ὕψους 5m Ἐάν ἡ ἀντίστασις τὴν ὁποῖαν παρουσιάζει τὸ ἔδαφος εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ πάσσалу εἶναι 8000 Kgr εἰς πόσον βάθος εἰσχωρεῖ ὁ πάσσалу;

Χρυσάνθη Κυριακή

Ζ Γυμν. Κ. Πεδιάδος

114) Νήμα μήκους 2m φέρει βάρος 40Kgr. Ἀπομακρύνοντες τοῦτο ἐκ τῆς κατακόρυφου σχηματίζει γωνίαν 30° . Νά εὑρεθῇ ἡ τάσις τοῦ νήματος καὶ ἡ ροπή ἐπιαναφορᾶς.

Σταφυλάκη Ἀντιγόνη

Ζ' Γυμν. Κ. Πεδιάδος

115) Πιστόλιον εὑρισκόμενον εἰς ἀπόστασιν 20m ἀπὸ στοχάστρου βάλλει βλήμα μετὰ ταχύτητα 50m/s. Νά εὑρεθῇ ἡ κατακόρυφος ἀπόκλισις τοῦ βλήματος ἐπὶ τὸ στοχάστρου $g = 10m/s^2$.

Βρουχάκης Γ' Αντώνιος

Ἡα Πρ.

116) Νά εὑρεθῇ τὸ μήκος τοῦ εἰδῶλου φωτεινῆς ράβδου 10cm εὑρισκόμενης ἔμπροσθεν ὀπῆς σκοτεινοῦ θαλάμου καὶ ὑπὸ κλίσιν 60° ὡς πρὸς τὴν ἔμπροσθεν ἐπιφάνειαν τοῦ θαλάμου, ὅταν τὸ ἀπώτερον ἄκρον αὐτῆς κείται εἰς ἀπόστασιν 40cm ἀπὸ τῆς ὀπῆς. Ἀπόστασις τῆς ὀπῆς ἀπὸ τοῦ ἀπέναντι τοιχώματος τοῦ θαλάμου 15cm.

Κουσουμπάνης Ι.

Ἡ' Γυμν. Ζητείας

117) 10gr ἀνθρακικοῦ ἀσβεστίου περιεκτικότητος 99,5% εἰς καθαρὸν CaCO_3 κατεργάζεται μετὰ διάλυμα H_2SO_4 (εἰδ. βάρους 1,2 καὶ περιεκτικότητος 27,3% εἰς καθαρὸν H_2SO_4). Νά εὑρεθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν Cm^3 τοῦ διαλύματος H_2SO_4 τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν τελείαν ἀντίδρασιν.

Γρυμμουζακή Έρικη

Ἡ' Γυμν. Νεαπόλεως

TESTS

87) Πόσον μήκος ἔχει ἓνα σχοινί;

Φυτοράκη Χ

Δ' Ἰδ. Γυμν. Βουκολιῶν

88) Ποίαν πόλιν τῆς Πελοποννήσου βάζομεν εἰς τὸ κεφάλι μας;

89) Τί σχέσιν ἔχει τὸ αὐτοκίνητον μετὰ τὴν τριανταφυλλιά;

Κουκουλάκης Ν.

Ἡα Λρ.

90) Τί συγγένειαν ἔχουν ὁ ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς σας μετὰ τὸν υἱὸν τοῦ υἱοῦ τοῦ πάππου τοῦ προπάππου σας;

Πετρούκη Ν

Ε' Γυμν. Σητείας

91) Δύο πατέρες καὶ δύο υἱοὶ ἐπῆγαν στὸ κυνήγι καὶ ἐσκοτώσαν τρεῖς λαγούς. Ὁ καθένας πήρε ἓνα. Πῶς συμβαίνει αὐτό;

92) Ὅπως εἶμαι πρᾶγμα. Ἄν μ' ἀποκεφαλίσῃς, ἐπάνω στὸ κεφάλι σου διπλό θ' ἀπαντήσῃς.

Τσιναράκη Ι.

Ζυ Πρ.

93) Πόσα λ ἀρέσουν εἰς τὸν φιλάργυρον!

Μπατοράκης Ε.

Α' Γ.Α.Η.

94) Νά ἀναγνωσθῇ ἡ ἐπιγραφή Α.Ρ.Ι. Σ. Ν.Α.Ν.Τ. Ο.Π.Μ.Ο. Ρ.Τ.Ε. Ν.

Μπαλολάκης Ε.

95) Ἕλληνας ποιητὸς τὸ τρίτο γράμμα μὲ ἀλλάξεις καὶ ἔτσι προβάλλει ἑαφνικά διώρυγα πολὺ μεγάλη.

Μαθιουδάκης Ι

Στ' Γυμν. Παλαιοχώρας

ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΤΟΥ 9ου ΤΕΥΧΟΥΣ

96) ὁ α' 20 χιλ. ὁ β' 70, ὁ γ' 120. ὁ δ' 170 καὶ ὁ ε' 220 χιλ.

97) $X = \pm \frac{\alpha^2}{\beta\gamma}$, $\psi = \pm \frac{\beta^2}{\beta\gamma}$, $Z = \pm \frac{\gamma^2}{\alpha\beta}$

98) $X = 6$

99) 940 m ἀπὸ τὸ Α.

100) 127, 875 m²

101) Ἐπειδὴ $\sigma\upsilon\nu\alpha + \sigma\upsilon\nu\beta = 2\sigma\upsilon\nu\alpha$
2α-συνα βά εἶναι 2συν 2α ($1 + \sigma\upsilon\nu\alpha = 2\sigma\upsilon\nu\alpha$)

4συν2α-συν² $\left(\frac{\alpha}{2}\right)$

102) $t = \frac{U_0 \pm \sqrt{U_0^2 - 2gh}}{g}$ (1). Τὸ μέ

μέγιστον ὕψος εἶναι $h = \frac{U_0^2}{2g}$

διὰ $h = \frac{U_0^2}{2g}$ ἔχομεν $t = \frac{U_0}{g}$ διὰ $h \left(\frac{U_0}{2g} \right)$ αἱ

τιμαὶ τοῦ t εἶναι αἱ (1) διὰ $h = 0$ ἔχο-

μεν $t = \frac{2U_0}{g}$ καὶ $t = 0$.

103) $\text{CO} = 22,4\text{cm}^3$, $\text{CH}_4 = 33,6\text{cm}^3$

104) $X = 10\text{cm}$

105) $5,78^\circ\text{C}$

106) $\text{N}_2\text{O} = 1,4\text{l}$, $\text{NO} = 1,6\text{l}$.

ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ TESTS

ΤΟΥ 9ου ΤΕΥΧΟΥΣ

77) Κάθισαν νά στεγνώσουν. 78

Ἀφοῦ εἶναι ὀπῆ δέν περιέχει τίποτε

79) Ἦτο 4 καὶ 15'. 80) Τὸ 110 δ' ὅτι

ἐὰν κόψωμεν τὸ 118 ἀπὸ τὴν μέσην

θα γίνῃ = 110. 81 Οἶκος οἶνος. 82) Οἱ σόλες τῶν παπουτσιῶν μας. 83)

Τὸ ποτάμι. 84) Ἡ γραφομηχανή. 85) Ἡ γῆ. 86) Δῆλος ἢ δειλός.

Ὅρθας λύσεις τῶν TESTS τοῦ 9ου

τεύχους μᾶς ἔκαμαν οἱ λαγουμιτζάκη

Χ. 80. Ἐπίσης καὶ κάποιος πού ἔχε-

σε νά γράψῃ τὸ ὄνομά του τὰς λύσεις

τῶν TESTS 78 79. 80. 85. 86.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Μανουσέλην Γεώργ. Γ.Α.Ρ. Πολύ σέ εὐχαριστοῦμε. Στενοχωροῦμεθα πού δέν μπορούμε νά ἀνταποκριθούμε πλήρως.

Μαρκομικνωλάκη Σοφία Γ.Θ.Η Τό ποίημά σου ἔχει πνοήν. Πρέπει ὅμως νά μελετήσης σχετικά μέ τό μέτρο, καί στιχογραφίαν.

Ἄρην ἢ Κρητικόν ἸΑΓΑ Ἡράκλ. Φίλε μας γιατί δέν μᾶς γράφεις μέ τό ὄνομά σου; Ξέρεις ὅτι δέν δημοσιεύομε τίποτα μέ ψευδώνυμο.

Μινωτάκη Στ. Α΄. ΓΑΗ Σέ εὐχαριστοῦμε. Καλά τά ἀνέκδοτα.

Δαφέρμον Κ. Β΄. ΓΑΗ, Καλό. Πολύ περιορισμένον.

Μαστοράκη Εὐχρυ. Α΄. ΓΑΗ. Τό ποίημα καλό.

Σκουλᾶν Ἰωάνν. Β΄. ΓΑΗ. Ἐπίσης.

Πετράκη Ἰωσήφ τᾶξ. Ε΄. ΓΑΡ. Κακογραμμένη ἢ ἔκθεσις.

Παπαλάκη Ἀθ. Β΄. ΓΑΗ. Συνηθισμένο θέμα.

Σταυρούλακη Ἐλευθ. Γ.Θ.Χ. Σχετικῶς καλό τό ποίημα. Θέλει διόρθωμα.

Σταβιδάκη Γεώργ. Γυμν. Σητειας. Τό ποίημα ἔχει πνοήν. Θέλει ὅμως διόρθωμα.

Χατζη ἰα Ἀννα Γαλλ. Σχολή. Καλή ἢ ἐργασία.

Ποντικῆ Γεωργία Γ.Θ.Χ. Ἐπίσης.

Ζομπανάκη Ἐλένη Πρ. Λύκειο Χανίων. Ἐπίσης.

Κυριακῆ Δημ. ΓΑΡ. Καί ἐμεῖς πολὺ σέ εὐχαριστοῦμε. Τό θέμα σου καλό. Ὅχι ὅμως ἐπίκαιρο πλέον.

Σολιδάκη Ἰω. Γυμν. Ἄγιου Νικολάου. Τό Πασχαλινὸ καλὸ μεγάλον ὅμως. Δέν ἔχομε χωρὸ δυστυχῶς πλέον, διότι βρισκόμεθα στὸ τέλος τοῦ ἔτους.

Μιχαλάκη Νικολ. Μανουσέλην Γεώργ. ΓΑΡ. Πολὺ σᾶς εὐχαριστοῦμε φίλοι μας. Οἱ συναρπαστικαὶ τῶν συμμαθητῶν σας Βασιλάκη Ἰω. καί Κυριακῆ Δημητρ. καλοὶ ὡς θέματα, ὕστερον στὸ τεχνικὸ μέρος.

Γιανκουμάκη Ἀγγελικῆ Γυμν.

Κασιελ. Κισ. Πολὺ σέ εὐχαριστοῦμε. Ἡ συνεργασία πάντα καλή.

Γερακῆκη Ἐ. ΓΑΡ. Πολὺ καλὸ τό θέμα, δέν εἶναι ὅμως ἐπίκαιρο πλέον.

Νταρηλάκη, Κορακῆκη Γυμν.

Ἄλικιανού Σᾶς συγχάρισμα διὰ τὴν κίνησιν τοῦ Γυμνασίου σας.

Δεβντάκη Μινώλη Γυμν. Σητειας. Σέ εὐχαριστοῦμε καί σέ συγχάρισμα διὰ τὴν κίνησιν καὶ προόδον τοῦ Γυμνασίου σας. Τὸ εὐθυμιογράφημα θέλει λίγο διόρθωμα.

Κακατσῆκη Στέλλα Γυμν. Βάμου Καλὸ ὃ ἐπίκαιρο.

Τζερμπιτάκη Εὐγ. Γυμν. Πηλιουχώρας. Παρόμοιο ἐδημοσιεύσαμε.

Φραγιουδάκη Ἐμμ Γ Πόμπις Ὑστερὸν τό ποίημα.

Δρακωνάκη Γεώργ. ἸΚασιέλλι. Συνηθισμένες παροιμίαι.

Πετρίκη Νικ. Γυμν. Σητειας. Ὅχι ἐπίκαιρο.

Νταγριντάκη Ἰω. Ἐκκλ. Σχολή. Φλε μᾶς σέ εὐχαριστοῦμε Καλή ἢ συνεργασία σου.

Καλογεράκη Σωκρ. Α΄. ΓΑΗ. Βιαστικὰ γραμμένο. Δέν διαβάζεται εὐκόλῃ, ὅχι ὅμως καί ἐπίκαιρο.

Ζωγράφκη Ἐλευθ. Γυμν. Ἄγιου Νικολάου. Πολὺ καλὸ ὃ ὅμως ἐπίκαιρο πλέον.

Δορυφόρου Εὐχρυελίς Γ.Θ.Ρ. Πολὺ καλό. Ὅχι ὅμως ἐπίκαιρο.

Δοντάκη Σταῦρον ὀπεψήφιον Θεολογία, Πολὺ καλό.

Ταββολάκη Κοῦα Γυμν. Πόμπις. Σατιρικά γιὰ μαθήματα ἔχομε δημοσῶς. Σέ εὐχαριστοῦμε πολὺ.

Ψυχουτάκη Ἀλκ. Α΄. ΓΑΧ. Καλό. Ὅχι ἐπίκαιρο.

Δαιτάκη Ἀθ. Γυμν. Κασιελ. Κισ. Τό ποίημα θά δημοσιευθῇ.

Μούγαλη Σόνικ Γ.Θ.Χ. Θά δημοσιευθῇ.

Ζερβομικνωλάκη Νικ. Γυμν. Ἰεραπέτρας. Καλή ἢ μελέτη.

Παπαδάκη Γεώργ. Ἰεραπευδία τὴν, ἐπίσης.

Κουμακῆ Γεώργ. Μεθυμάκη Γεώργ. Ἡράκλειον. Φίλοι μας σᾶς

χαίρομε καί σᾶς εὐχαριστοῦμε.

Σταβιδάκη Γεωργία Γ. Καστ. Κισ. Καλή ἢ ἔκθεσις.

Κούκουρα Εἰρ. Γ.Θ.Ρ. Πολὺ καλό. **Σκουρλιδάκη Γ. ΓΑΡ.** Δυστυχῶς δέν διαβάζεται.

Γαλκνευδάκη Μάρια Δγ. Γυμνασ. Ἰεραπέτρας. Μικρὴ μας φίλη γιὰ τὴν θερμότητα μαζί μας. Ἡ συνεργασία σου πάντα καλή. Σκέψου ὅμως πόση γόμματα πέρνομε κάθε ἑβδομάδα. Δέν εἶναι ἐπίκαιρα πλέον.

Ἀντωνιάκη Γεώργ. Β. Γ. Χ. Δεκτὸς ὁ διαγωνισμός.

Τσιχλάκη Μιχ. Βιομηχ. Σχολῆν Ἀθηνῶν. Σέ εὐχαριστοῦμε. Δυστυχῶς διὰ τὸ πρῶτον ἔτος δέν ὑπάρχει χώρος. Ἀπὸ τοῦ χρόνου θά εἴμεθα συνεργάται.

Ταββολάκη Κοῦλα Γυμν. Πόμπις **Δικτάκη Νικολ. Ἡ Πρ. Β. Γ. Χ., Γρηγορίου Βασιλεία Γ.Θ.Η,** **Πλεύρη Ὀλυγ Γ. Θ. Η.** Καλή ἢ συνεργασία σας. Ὁ χρόνος ὅμως πλέον εἶναι λίγος. Μὴ παύετε νὰ γράφετε καί νὰ μελετᾶτε.

Τακκῆκη Ἰω. Α. Γ. Χ., Θεοδωράκη Βασιλικῆ Γυμν. Καστελλίου Κισ., Παναγιωτῆκη Σταῦρον Γυμν. Βουκολιῶν, Κουδουνάκη Σμητικῆ Γυμν. Σητειας, Παναγιωτῆκη Γεώργ. Γυμν. Νεαπόλεως, Πατρουδάκη Ἐλένη Γυμν. Παναγιωτῆννου. Ἐπίσης ἢ συνεργασία καλή. Σᾶς εὐχαριστοῦμε.

Μανουσέλην Γεώργ. Γυμν. Ἄσπ. Ρεθύμνης. Στέλνομε 180 φροντίστε διὰ τὴν ἐξόφλησιν. Ἀπὸ τοῦ χρόνου θά συνεργαστοῦμε καλύτερα μέ τὸ Γυμνάσιόν σας.

Κρασονικολάκη Γεώργ. Βιάννον. Σοῦ ἀποστέλλεται. Φρόντισε διὰ τὴν ἐξόφλησιν.

Σάκη Εὐχρ. Πόμπις, Βαριάκη Αἰκ. Ἰεραπέτρα, Ρεϊτάκη Νικ. Ἐκκλ. Σχολῆ Φυτράκη Χαρ Γυμν. Βουκολιῶν, Ἀποστολάκη Ἐμμ. Β΄. Γ. Α. Η., Πολυγιώργη Μάρια Α΄. Δημοτ. Ρεθύμνης. Ἐλήφθη ἢ συνεργασία σας. Θά ἐλεγχθῇ. Δυστυχῶς ὅμως ὁ χώρος πλέον περιορισμένος.

ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ θερμά όλους τους ανταποκριτάς από όλα τὰ Γυμνάσια νὰ φροντίσουν τὸ ταχύτερον νὰ ἐξοφλήσουν τὰ προηγουμένα τεύχη καὶ νὰ μᾶς στείλουν ἕνα γενικὸ λογαριασμὸ τί μᾶς ἔστειλαν ὡς τώρα διότι πολλοὶ καθυστεροῦν νὰ ἐξοφλήσουν. Ἀναγκασόμεθα νὰ τοὺς εἰδοποιήσωμε, διότι μὲ τὸ χρέος ποὺ ἐδημιουργήθη ἐμποδίζεται ἡ κανονικὴ κυκλοφορία τοῦ περιοδικοῦ. Ἐμεῖς κρατοῦμε λογαριασμὸν τί μᾶς ἔστειλε ὡς τώρα κάθε ανταποκριτῆς καὶ τόσα ὀφείλει ἀκόμη. Ἄν καθυστερήσῃ νὰ ἐξοφλήσῃ θὰ ἀναγκασθῶμε νὰ ἀπευθυνθῶμε εἰς τοὺς κ. κ. Γυμνασιάρχας. Ἄν ἀγαπάτε τὸ περιοδικό σας, ἂν τὸ θέλετε καλύτερο πρέπει νὰ τὸ δοηθήσετε ὄχι μὲ λόγια ἀλλὰ μὲ ἔργα.

Τὸ ποσὸν τῆς μιᾶς δραχμῆς μετὰ δυσκολίας καλύπτει τὰ ἔξοδα. Καὶ ὅταν καθυστερήσῃ τι μπορεῖ νὰ γίνῃ; Ἐλπίζομε ὅτι αὐτὴ θὰ εἶναι ἡ

τελευταία μᾶς εἰδοποίησις. Θὰ ἀφαιρηθῶν ἔξοδα τὰ ἔξοδα καὶ τὰ δωρεὰν διανεμηθέντα.

Εἰδοποιούμε ἀπὸ τώρα ἐγκαίρως τοὺς ανταποκριτάς μᾶς νὰ μᾶς στείλουν κατάλογον τῶν τελειοφοίτων μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου των γιὰ νὰ δημοσιεύσωμεν τὰ ὄνόματα στὸ προσεχές τεύχος, τὸ ὅποιον θὰ εἶναι κάτι τὸ ἀποχαιρετιστήριον τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους. Ἔτσι θὰ μὲνῃ μιὰ ἀνάμνησις τῆς σχολικῆς μᾶς ζωῆς καὶ τῆς συγκινητικῆς ἐγκαταλήψεως τῶν μαθητικῶν θραυνίων.

ΟΛΑ ΤΑ ΤΕΥΧΗ τοῦ παρόντος σχολ. ἔτους πρέπει νὰ τὰ συγκεντρώσετε καὶ νὰ τὰ δέσετε εἰς ἕνα τόμον. Θὰ εἶναι τὸ ζωντανότερο καὶ καλύτερο ἀμνηστικὸ δῶρο ποὺ θὰ κάμετε στὸν ἐαυτὸ σας, θὰ εἶναι ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὴ μαθητικὴ σας ζωὴ, ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ θραυνίου ποὺ τόσο

θὰ τὴ νοσταλγήσετε στὸ ἀπώτερο μέλλον.

ΜΑΣ ΣΥΓΚΙΝΕΙ πολὺ ἡ κατανόηση ποὺ βρήκε ἡ «Μαθ. Ἠχώ» σὲ όλους τοὺς μαθητὰς καὶ μαθητρίους. Εἶναι ἀλήθεια βαρὺ τὸ ἔργο καὶ μεγάλη ἡ εὐθύνη μᾶς γιὰ τὸ περιοδικὸ τὸ ὅποιον ξέφυγε ἀπὸ τὰ στενὰ ὄρια ἐνὸς ἢ ὀλίγων Γυμνασίων καὶ ἔγινε Παγκρήτιο, μαθητικὸ βοήθημα ὄλων τῶν μαθητῶν τῆς Κρήτης, ἴσως πολλὰ ἔπρεπε νὰ κάναμε ἀκόμη καὶ δὲν κάμαμε, ἴσως πολλὰ παράπονα νὰ ὑπάρχουν ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀναλογισθῇ καθέννας τίς δυσκολίας ποὺ συαντᾷ μιὰ τέτοια ἐκδοσις. Ἐλπίζομε μὲ τὴν πείρα ποὺ ἀποκτήσαμε καὶ μὲ τὴν δοθήθειαν ὄλων τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ περιοδικοῦ ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους νὰ εἶναι τελειότερο καὶ πλουσιώτερο. Ἐνα πραγματικὸ πνευματικὸν καμάρι καὶ στολίδι τοῦ μαθητικῆς ζωῆς τῆς Κρήτης.

Ἡ ΣΤΗΛΑΪΗ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

ΚΑΙ ΟΜΩΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΠΙΣΤΕΥΤΟ

Ἀλήθεια πόσο ἀπίστευτο μοῦ φαίνεται νὰ ριζώσῃ ἡ κυπαρισσένια σοῦβλα στὴν γῆ. Καὶ ὅμως ὅταν ὁ πασᾶς ἐκαθόταν στὴν κορφὴ τοῦ Μυστρά, πατρίδα τῶν Παλαιολόγων, καὶ ἐκαθόταν καὶ ἔρωγε καὶ ἐπίνε καὶ κύτταζε κάτω στὴ Σπ' ὄρη καὶ ἔβλεπε τὸν καταπράσινο κάμπο μὲ τὰ ἀφθονα νερὰ καὶ χανόταν, ἔλεγε μόνος του ὅτι ἡ ξύλινη σοῦβλα δὲ θὰ φουντώσῃ ποτὲ καὶ ἡ Ἑλλάς θὰ ἔμενε πάντοτε ὑπὸ τὴν ὑποταγὴν του. Καὶ ὅμως τὸ ὄνειρο δὲν πραγματοποιήθηκε ποτέ. Ἡ σοῦβλα ὅμως ρίζωσε στὴν γῆ, βλάστησε καὶ ἔφτασε μέχρι τὸν αἰθέρα. Καὶ ἐπειδὴ ἦταν θηλυκὸ κυπαρίσσι ἐγεννοῦσε δόξα καὶ λευτεριά καὶ τὴν χάριζε στοὺς Ἑλληνας. Ἐφτασε μέχρι τὸν οὐρανὸν ἡ κορφὴ του καὶ συζητοῦσε μὲ τὸ Θεὸ ποὺ τὸν εὐλογοῦσε καὶ τοῦ ἔδινε δύναμιν νὰ μεγαλώσῃ καὶ νὰ χαρίσῃ τὸν παχὺ ἴσκιον του στοὺς σκλαβωμένους ραγιαδες. Ὁ Θεὸς τὸ εὐλογοῦσε ἀπὸ ψηλὰ καὶ τοῦ ἔδινε δύναμιν νὰ φουντώνῃ περισσότερο. Ἀλλὰ καὶ τὰ δοτᾷ, τὰ κόκκαλα τῶν σκοτωμένων ραγιαδῶν, ποὺ

ἦταν θαμμένα μέσα στὴ γῆ, τὸ ἔθρεφαν καθημερινῶς καὶ αὐτὸ κάθε μέρα φούντωνε περισσότερο. Στὴν κορφὴν του κυνιάτιζε περήφανα ἡ γαλανόλευκη καὶ χιρῖζε τὴν ἐλευθερίαν στὴ σκλαβωμένη Ἑλλάδα. Κάθε βράδυ ὁ πασᾶς ὄνειρευόταν ὅτι γίνηκε ὅχι κυπαρίσσι ἀλλὰ παπαρούνα τοῦ ἀγροῦ μὲ κόκκινο σκουφί, καὶ ἕνα Ἑλληνόπουλο πῆγε μιὰ μέρα καὶ ἔκοψε τὸ κεφαλάκι τῆς παπαρούνας καὶ ὁ πασᾶς ἀποκεφαλίστηκε.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΡΙΑΡΑΚΗ

Τάξ. Στ' Δημ. Σχολ. Ἰ. Ἀλικιάμου

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΥ

Τὸ πρῶτ' ἂν σηκωθῶ νὰ πλυθῶ, νὰ χτενισθῶ καὶ θὰ τρέξω στὸ σχολεῖο.

Στὸ λεπτὸ ἡ αὐλή μας θὰ γεμίσῃ καὶ ὅταν τὸ κουδοῦνι θὰ κτυπήσῃ εἰς τὴν τάξιν μᾶς θὰ μποῦμε καὶ τὸ μάθημα θὰ ποῦμε.